Ўзбекистон овози

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

● № 14 (21.133) 1992 йил 18 январь, шанба ● Баҳоси 35 тийин.

НАРХЛАРНИ ПАСАЙТИРИБ БОРИБ, МЎЪТАДИЛЛАШТИРИШ — РЕСПУБЛИКА РАҲБАРИЯТИНИНГ АСЛ МУДДАОСИ

Ниҳоят бутун республика аҳолиси ўйланиб ва ғоят ташвишланиб кутаётган воқеа юз берди. Ўзбекистон Олий Кенгашининг навбатдан ташқари ўтказилган сессияси вужудга келган аҳволдан келиб чиқиб, барча ҳудудларда янги нарх-наво тизимини жорий қилишга мажбур бўлди. Ҳа, биз худди шундай қилишга мажбур бўлдик деяпмиз. Чунки собиқ Иттифоқдаги мустақил давлатларда бозор иқтисодиётига ўтиш комплекс олиб борилмай, халқ учун жабр бўладиган тарзда бир ёқлама иш тутилди, яъни янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ аҳоли учун зарур бўлган ва иқтисодий шароитга асосида бошқа республикаларга чиқариладиган молларнинг нархи назоратдан чиқариб юборилди. Бу эса ўз навбатида Ўзбекистонда таъминот масаласида жиддий чалкашликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлди. Гарчи энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари учун талон тизими сақлаб қолинганда ва савдо доирасида купон тизими жорий этилган бўлса-да Ўзбекистон аҳолиси учун сув ва ҳаводек зарур бўлган молларни атрофдаги республикаларга ташиб кетиш барҳам топгани йўқ. Булардан ташқари, республика давлат бюджетидаги мавжуд камомадни тўлдиришни кундалик ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Хўш, республика аҳолиси эркин нарх-наво тўғрисидаги янгиликни қандай кутиб олди! Биз бир гуруҳ кишиларга мурожаат қилиб, улардан янги нарх тизимига муносабат билдиришни илтимос қилдик.

ТЎКИН-СОЧИН КУНЛАР ҲАМ КЕЛАДИ

Б. ЙЎЛДОШЕВА, Зомин районидаги «Зомин» давлат хўжалигининг сут соғувчиси:

— Мен аввал нарх-навони оширмаслик лозим, деб юрардим. Чунки бозор иқтисодиётига ўтиш фақат нарх-наво жиловини қўйиб юборишдангина иборат эмаслиги мутахассисларгагина эмас, биз сингари оддий кишиларга ҳам маълум эди. Мен ана шу масалалар муҳокама қилинган сессия мажлисида ҳатто нима учун бозор иқтисодиётига ўтишнинг бошқа энг зарур шартларини бажаришга киришмай туриб, халқнинг шўрини қуритиб қўядиган, аммо давлат учун осон йўл танланди, деган савол билан чиқишни ҳам ўйлаб қўйгандим. Бироқ ростини айтсам, жуда ҳам қисқа ўйлаган эканман. Молия вазирининг асосли ва ҳар томонлама чуқур таҳлил қилинган нутқини эшитганимдан кейин эркин нарх-навога ўтиб тўғри иш қилиняпти, деган хулосага келдим. Тўғри-да, биз узоқ йиллар давомида нисбатан арзон баҳоларда ўзимизга керакли молларни сотиб олиб ўрганиб қолганмиз. Мана шу саноат ёки қишлоқ хўжалик маҳсулотини ишлаб чиқариш учун қанча маблағ сарфланаётгани тўғрисида эса сира мулоҳаза қилмаймиз.

Менинг ўзим сут соғувчиман. Соғиб олинаётган сут давлатга топширилаётганда бошқа нарх белгиланадию, мана шу сут шаҳар аҳолисига сотилаётганда эса нисбатан арзон нарх қўйилади. Ишлаб чиқарилаётган сариёғ ва гўштда ҳам мана шундай аҳвол такрорланади. Икки ўртада зарар кўраётган давлат қўшимча ишчи кучлари, ишлаб чиқариш қиймати ва транспорт харажатларини ҳам ўз зиммасига олишга мажбур бўлмоқда. Гапнинг индиллосини айтганда, ёмон далол ёнидан бўладиган давр ўтди. Ҳамма нарса ўз қиймати ва нархи билан харид қилиниши ва сотилиши керак. Шу жиҳатдан олганда эркин нарх чора-тадбирлари белгиланиб жуда тўғри қилинди.

С. БОБОМУРОДОВА, Ғаллаорол парранда фабрикасининг товуқбоқари: — Дугонам жуда тўғри айтдилар. Бозор иқтисодиётига ўтилаётган экан, ҳамма нарса адолат юзасидан ҳал бўлиши керак. Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш — яхши. Аммо булар зарар ҳисобига бўлмаслиги лозим-да. Тўғри ҳисоб-китоб, зарарсиз ишлаш ҳозирги кунимизнинг талаб-эҳтиёжи. Мен мана шуларни эътиборга олиб, ҳукумат эркин нарх-навога йўл очаётганида энг аввало халқнинг манфаатини кўзлаб, уни ижтимоий ҳимоя қилиб, тўғри иш қиляпти деб ўйлайман.

Аммо менимча, бу соҳада баъзи камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Агар бундан бироз олдинроқ эркин нарх-наво ҳақида халқ билан маслаҳатлашилганида, унинг фикрига, таклиф-мулоҳазаларига қулоқ солинганида яна ҳам дуруст бўларди. Чунки, халқ ҳар қандай олим ва мутахассисдан ҳам билимли,оқил ва доно. У ҳеч қачон нотўғри гапирмайди ва янглишмайди. Агар элнинг гапига қулоқ солинганида у ўз сўзини айтган ва бу ишлар умумхалқ розилиги билан амалга оширилган бўларди.

М. КАРИМОВ, Охунбобоев район саноат комбинати директори: — Майли, эркин нарх-навога ўтилди. Аммо неча баробар қимматлашган молнинг ўзи бўлмаса халқнинг кўзига қандай қараймиз? Унга нима деб тушунтирамиз? Демак, янги нархларга ўтиш учун аввало дўкон пештахталарини тўлдириб турадиган, халқ қиммат бўлса ҳам ўзига керакли молни танлаб оладиган, тўғрироғи, заҳирамизда харидорбоп озиқ-овқат ва саноат моллари етарли бўлмоғи зарур. Менинг фикрим мана шундай. Яна шуни ҳам айтайки, ҳозирги танқислик ва қимматчилик вақтинча, у албатта ўтиб кетади. Яхши кунларга ҳам етамиз. Бироқ, мана шу яхши кунларга қаттиқ интизомни йўлга қўйиб, барча жамоаларда баракали меҳнат қилишимиз лозимлигини сира ҳам унутмайлик.

Ҳ. ҲАМРОЕВ, Тойлоқ районидаги Улуғбек номли жамоа хўжалиги бригада бошлиғи: — Муталиб Каримов тўкин-сочин кунлар келишини орзу қилиб гапирдилар. Жуда ҳам тўғри, қуруқ гап билан иш битмайди, ойдин кунлар келишини ҳалол, баракали меҳнат қилиб, ишлаб чиқаришни кўпайтириш билангина тезлаштиришимиз мумкин.

Сессияда корхона ва кооперативлар фаолиятига доир гаплар ҳам бўлди. Мен эркин нарх-наволарга ўтилишини мана шу кооперативлар фаолияти билан ҳам боғлаш лозим деб тушунаман. Тўғри, шундай кооперативлар ҳам борки, улар республика иқтисодиёти ҳаётида жуда катта роль ўйнаяпти. Халқ улардан рози. Бироқ кооператив ниқоби остида чайқовчилик ва алдамчилик йўлига ўтиб олган ташкилотлар тўғрисида бундай гапни айтиб бўлмайди. Омбор ва базалардан асли халққа сотиш учун чиқариладиган молларни қинғир йўллар билан олиб, унга озгина ишлов ёки шакл бериб, ўн-ўн беш баробар қимматга сотиш, ўзи мол боқмай, деҳқончилик қилмай, халқнинг ризқини қийиб ошхона-кооперативлар очиш мутлақо оқлаб бўлмайдиган ва зудлик билан чора кўриш зарур бўлган ишдир. Менга қолса, тайёрга-айёр бўлган бундай текинхўр кооперативларни ёпиб қўйган бўлардим. Аммо негадир, ҳукумат ва орган ходимлари буни кўриб-билиб турсалар ҳам ҳеч қандай қарши чора кўрмаётирлар. Аслида қаҳатчиликни, қимматчиликни ва тақчилликни келтириб чиқарган сабаблардан бири мана шу хилдаги кооперативлар.

М. ОТАҚУЛОВА, Бахмал районидаги «Гулбулоқ» давлат хўжалиги сут соғувчиси:

— Мени Президентимиз Ислом Каримовнинг яқин кунларда ўртача маош минг сўмга чиқарилади деб айтган сўзлари хурсанд қилди. Ҳаммамиз ҳам эркин нарх-навога ўтишимиз аниқ эканлигини билардик ва шу кунни кутаётгандик. Нарх-наво билан бирга маошларнинг кўтарилиши республика ҳукуматининг бу ишни аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш билан қўшиб олиб бораётганлигини кўрсатади. Янги йил арафасида ўқитувчилар, маданият ходимлари ва бошқа бир гуруҳ касбдаги меҳнаткашларнинг маошларини ошириш ҳақидаги фармон чиқди. Энди навбат — бошқа касбдагиларга. Шундай кун келишини интиқиб кутяпмиз.

Р. ТУРСУНОВ,
«Ўзбекистон овози» рўзномасининг махсус мухбири.

БОЙЛИКНИ ЎЗИМИЗ ЯРАТАМИЗ

Биз бутун оиламиз билан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқари ўтказилган сессиясининг ишини диққат билан кузатиб бордик. Сессияда ҳақиқатан ҳам ҳаммамиз учун аҳамиятли бўлган турмуш муаммолари кўриб чиқилди. Айниқса нарх-наво масалалари қандай бўлиши, рости, кўпдан бери бизни ҳаяжонлантириб келар эди.

Республикамиз раҳбарияти, шахсан Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов бу борада етти ўлчаб бир кесиш йўлидан бордилар. Буни ҳаммамиз сезиб турибмиз. Шундай бўлсада, қимматчилик ҳаммамиз учун оғир юк бўлиб зиммамизга тушаётгани ҳақиқатдир.

Лекин сессия якунида Президентимизнинг далилларга бой, сермулоҳаза фикрларидан анчагина тасkин топдик. Ҳақиқатан ҳам ҳозирги шароитда орқага чекинишнинг иложи йўқ. Шундай экан, белни маҳкам боғлаб олдинга ҳаракат қилишимиз, қийинчиликларни енгиб ўтиш учун астойдил курашмоғимиз керак. Мўл-кўлчиликни ўзимиз яратамиз. Бизга ҳеч ким ғойибдан бирон нарса олиб келиб бермайди.

Мен бу фикрларни ўз шароитимиздан келиб чиқиб айтяпман. Биз оилавий фермер хўжалигини ташкил этганимизга мана беш — олти йил бўлиб қолди.

Дастлабки йили 10 бош бўрдоқини боқиб ўз имкониятларимизни синаб кўрдик. Ўшанда даромад чакки бўлмади. Кейинги йилга ўтиб эса давлатга 10 тонна бўрдоқи гўшти сотишга эришдик. Шундай қилиб, фермер хўжалигимиз йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. 1990 йили давлатдан 30 минг сўм ссуда олдик ва хўжалигимиздаги қорамоллар сонини 40 тага етказдик. Ўтган йили давлатга 30 тонна бўрдоқи гўшти сотиб, қарзлардан ҳам қутилиб олдик.

Ўтган йилнинг декабрь ойида фермер хўжалигимиз учун жамоа бошқаруви томонидан 15 гектар ер ажратиб берилди. Шунингдек бизга ёрдам тариқасида юк трактори ва тележка бириктиб қўйилди. Шунингдек, 40 бош таначани хўжалигимиздан боқиш учун харид қилиб олдик.

Ҳозирги қийинчиликлар бари ўтиб кетади. Бунинг учун ўз имкониятларимиздан самарали фойдаланишимиз керак. Ҳовли олиб қўйиб ундан ҳеч нарса ундирмаётган, ёки мол, қўй, парранда боқмаётган оилалар талайгина. Энди ҳамма ўзи билан ўзи кенгашмоғи, мўл-кўлчиликни яратиш учун жон куйдирмоғи лозим.

Серқуёш юртимизда қаҳатчилик бўлмайди. Бойликни ўзимиз яратамиз. Мўл-кўлчилик учун астойдил меҳнат қиламиз. Тадбиркорлар сафини кенгайтирамиз. Кекса деҳқон ва чорвадор сифатида бунга ишончим комил!

Убайдулла САРИМСОҚОВ, Гулистон районидаги «Қизил тонг» жамоа хўжалиги оилавий фермер бригадаси бошлиғи.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БЮДЖЕТИНИНГ 1992 ЙИЛ УЧУН БЕЛГИЛАНГАН АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ ТЎҒРИСИДА

- **Ўзбекистон Республикаси бюджети 1992 йил учун 86,2 миллиард сўм қилиб тасдиқланди.**
- **Талабаларнинг стипендиялари, нафақалар, озиқ-овқат ва дори-дармонларга сарфланадиган харажатлар маблағ билан тўлиқ ҳажмда таъминланади.**

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси бюджетининг 1992 йил учун белгиланган асосий кўрсаткичлари иловага мувофиқ 86,2 миллиард сўм ҳажмда, 10,8 миллиард сўм ёки умумий ҳажмга нисбатан 12,5 фоиз танқислик билан маъқуллансин.

Республика бюджетининг 1992 йил учун белгиланган асосий кўрсаткичлари 58,5 миллиард сўм ҳажмда, 7,3 миллиард сўм ёки 12,5 фоиз танқислик билан тасдиқлансин.

2. Белгилансинки, Қорақалпоғистон Республикаси бюджетига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларига қўшилган қиймат солиғидан, акцизлардан, даромадлардан олинадиган солиқдан, эркин нархлар жорий этишдан тушадиган даромадлардан, хусусийлаштиришдан тушадиган даромадлардан ажратмаларнинг (фоиз ҳисобидаги) нормативлари Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

3. Белгилансинки, корхоналарнинг мол-мулкига солинадиган солиқдан, аҳолидан олинадиган солиқлардан келадиган тушумлар 100 фоиз миқдорида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бюджетларига даромад қилинади.

4. Қорақалпоғистон Республикаси бюджети, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бюджетлари 1992 йил учун белгиланган асосий кўрсаткичларининг умумий суммаси 27686,7 миллион сўм, 3460,8 миллион сўм ёки 12,5 фоиз миқдордаги танқислик билан белгилансин, шу жумладан:

миллион сўм

	бюджет ҳажми	танқислик	ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида
Қорақалпоғистон Республикаси	2044,5	255,6	12,5
Андижон вилояти	2389,6	298,7	12,5
Бухоро вилояти	2183,3	272,9	12,5
Жиззах вилояти	1088,5	136,1	12,5
Наманган вилояти	1996,8	249,6	12,5
Самарқанд вилояти	2959,0	369,9	12,5
Сирдарё вилояти	875,5	109,4	12,5
Сурхондарё вилояти	1832,3	229,0	12,5
Тошкент вилояти	2643,3	330,4	12,5
Фарғона вилояти	2760,8	345,1	12,5
Хоразм вилояти	1598,6	199,8	12,5
Қашқадарё вилояти	2173,9	271,7	12,5
Тошкент шаҳри	3140,6	392,6	12,5

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат банкига, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ўн кунлик муддат ичида Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши томонидан мустақиликка доир ҳужжат қабул қилинганини назарда тутган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси бюджетининг даромадлар ва харажатлар бўйича асосий кўрсаткичларини қараб чиқиш ҳамда аниқлаш топширилсин.

6. Белгилансинки, 1992 йилда барча даражадаги бюджетлардан иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш тадбирларини ҳар ойда пул билан таъминлаш қуйидаги тартибда амалга оширилади:

бюджет муассасалари ва ташкилотларининг иш ҳақи, стипендиялар, нафақалар, озиқ-овқат ва дори-дармонларга сарфланадиган харажатлар тўлиқ ҳажмда пул билан таъминланади;

бюджет муассасалари ва ташкилотларининг қолган моддалар бўйича сарф-харажатлари ажратилган маблағларнинг амалда сарфланишига ва олинган даромадларга қараб пул билан таъминланади.

7. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси бюджетнинг ижроси жараёнида унинг мувозанатини таъминлаш мақсадида қўшимча даромадларни қидириб топиш ва давлат маблағларини сарфлашда қатъий тежамкорликка риоя этиш ишларини давом эттирсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.
Тошкент шаҳри, 1992 йил 14 январь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Ўрта Осиё темир йўлининг Қарши бўлимини ташкил этиш тўғрисида

Туркманистон темир йўли ташкил этилиши муносабати билан ва Қашқадарё вилояти ҳудудида темир йўл орқали юк ва йўловчилар ташишни бошқариш самарадорлигини таъминлаш мақсадида:

1. 1992 йилнинг 1 январидан бошлаб Ўрта Осиё темир йўлининг Қарши бўлими ташкил этилиб, унинг таркибига Қашқадарё ва Самарқанд вилоятлари ҳудудларида жойлашган темир йўл участкалари, станциялари, разъездлари ҳамда темир йўл транспортининг бошқа корхоналари ва ташкилотлари киритилсин.

2. Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига Қашқадарё, Бухоро ва Самарқанд вилоятлари ижроия комитетлари билан келишиб, темир йўлнинг ана шу бўлими чегарасини, унга кирувчи корхоналар ва ташкилотлар рўйхатини, шунингдек уларни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришга оид тадбирларни белгилаш топширилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1992 йил 17 январь.

РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИ ТУЗИЛДИ

16 январь кечқурун Тошкент шаҳрининг олий мактаб шаҳарчасида оммавий тартибсизликлар рўй берди, одамлар қурбон бўлди.

Жойларда нарх-навони эркинлаштириш шароитида талабалар ҳамда аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий ҳимоя қилишга доир кўрилаётган тадбирлар ҳақида ўз вақтида тушунтирилмаганлиги ана шу тартибсизликларнинг асосий сабаби бўлди.

Тартибсизликларнинг ҳақиқий сабабларини аниқлаш ва айбдор кишиларни жавобгарликка тортиш билан боғлиқ масалаларни тезда кўриб чиқиш, шунингдек рўй берган воқеалар чоғида аниқланган муаммоларни ҳал этиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг раҳбарияти қуйидаги таркибда республика комиссиясини тузди:

Муталов А. М. — Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири, комиссия раиси

Самандаров Э. С. — Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари, комиссия раисининг ўринбосари

Ҳамидов Б. С. — Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари, комиссия раисининг ўринбосари

Фозилбеков А. И. — Тошкент шаҳар ҳокими, комиссия раисининг ўринбосари

Комиссия аъзолари

Алимов Ш. О. — Олий ва ўрта махсус таълим вазири

Аъзамхўжаев А. А. — Тошкент ҳуқуқшунослик дорилфунунининг ректори

Алламуродов Б. А. — касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси

Асқаров О. Ҳ. — Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари

Аҳмедов Қ. А. — давлат нарх комитетининг раиси

Боқибоев Э. Ж. — молия вазири

Воҳидов Э. В. — Олий Кенгаш ошкоралик масалалари комитетининг раиси

Волков Г. Г. — Ўзбекбирлашув бошқарувининг раиси

Ғуломов С. С. — Тошкент давлат иқтисод дорилфунунининг ректори, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати

Даминов Т. А. — Тошкент давлат 1-тиббиёт олий илмгоҳининг ректори

Зоҳидов М. Т. — Олий Кенгаш кичик комитетининг раиси

Камолов Б. С. — Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район Кенгашининг раиси, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати

Камолхўжаев Д. Ю. — ички ишлар вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг бошлиғи

Каримов Ш. И. — соғлиқни сақлаш вазири

Каримов А. Ю. — Ўзбекистон маиший хизмат марказининг раиси

Мадаминов С. (Муҳаммад Солиҳ) — Ўзбекистон Республикаси халқ депутати.

Мирзаев Т. К. — Ўзбекистон Республикаси прокурорининг ўринбосари

Мирзиёев Ш. М. — Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари олий илмгоҳининг проректори, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати.

Мусаев Э. — Телерадио эшиттириш компанияси раисининг биринчи ўринбосари.

Носиров А. Н. — Ўзбекистон Республикаси халқ депутати.

Рашидов Т. Р. — фанлар академиясининг вице-президенти

Раҳмонов Р. — «Ўзбекистон овози» рўзномасининг бош муҳаррири, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати.

Расулов К. Р. — Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари

Раҳимов Ғ. Р. — ички ишлар вазирининг ўринбосари

Темуров Ш. — Тошкент шаҳар маҳалла комитетлари кенгашларининг раиси

Усмонов М. З. — савдо вазири

Ҳалилов Э. Ҳ. — Олий Кенгаш комитетининг раиси

Юсупов Э. Ю. — Тошкент давлат дорилфунунининг ректори

Юсупбеков Н. Р. — Тошкент давлат техника дорилфунунининг ректори

Йўлдошев Ж. Ғ. — халқ таълими вазири

Комиссияга рўй берган воқеа сабабларини чуқур таҳлил этиш ва икки ҳафталик муддатда можароли вазиятга олиб келган камчиликларни бартараф этиш юзасидан аниқ хулосалар ва таклифларни тақдим этиш топширилди.

РАСМИЙ АХБОРОТ

ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

МОСКВА. МДҲда қатнашувчи давлатлар бошлиқларининг кенгашида еттита ҳужжат имзоланди. Жумладан, кенгаш қатнашчилари стратегик кучлар ҳарбий хизматчилари учун ва умумий вазифаларни бажарувчи кучларда хизмат қилаётган ҳарбий хизматчилар учун ҳарбий қасамёдларнинг матнларини тасдиқладилар.

Амалий учрашувда ҳарбий-денгиз рамзини алмаштириш мақсадга мувофиқ деб топилди. Энди ҳарбий-денгиз кемаларида Россиянинг тарихий Андреев байроғи асосий байроқ бўлиб қолади.

Собиқ СССРнинг Ҳарбий-денгиз флоти Ҳамдўстлик стратегик кучлари таркибига киришини кенгаш қатнашчилари ўзлари қабул этган ҳужжатда тасдиқладилар. Қора денгиз флотининг Украина қуролли кучлари таркибига кирадиган қисмлари бундан мустаснодир. Собиқ ССР Иттифоқи Ҳарбий-денгиз Флоти кемаларининг қисмлари МДҲда қатнашувчи давлатларга берилган тақдирда бу кемаларда Андреев байроғи ўрнига тегишли давлатларнинг ҳарбий-денгиз байроқлари кўтарилади.

Россия Федерациясининг Президенти ўз Фармони билан ҳарбий-денгиз рамзи ҳақидаги Низомни тасдиқлади.

КЕНГАШ ПРОТОКОЛЛАРИ

МОСКВА. МДҲда қатнашувчи давлатлар бошлиқлари кенгашининг иштирокчилари бир қанча протоколларни имзоладилар. Улар орасида МДҲ давлат бошлиқлари кенгаши ва ҳукумат бошлиқлари кенгашининг мажлисларини ташкилий-техникавий жиҳатдан тайёрлайдиган ва ўтказадиган ишчи гуруҳи тўғрисидаги муваққат Низомни тасдиқлаш ҳақидаги ва Иван Михайлович Коротченни шу гуруҳнинг мувофиқлаштирувчиси этиб тайинлаш тўғрисидаги протоколлар бор.

Кенгашда ҳукуматларнинг бошлиқларига Ҳамдўстлик доирасида ишлаб чиқариш-техника маҳсулотларининг бир қанча турларини етказиб беришга лицензия ва нормалар белгилашни ҳамда маҳсулотларни ҳамдўстликда қатнашувчи давлатлар ҳудуди орқали олиб ўтиш хусусидаги чеклашларни, шу жумладан, маҳсулотларни, хусусан экспорт-импорт юкларини олиб ўтганлик учун қўшимча ҳақ тўлашни бекор қилиш тўғрисида битим тайёрлашни топширишга қарор қилинди.

БАЁНОТ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

МОСКВА. МДҲда қатнашувчи давлатлар бошлиқлари Кенгашининг қатнашчилари Баёнот қабул қилдилар. Мустақил давлатларнинг бошлиқлари Баёнотда, жумладан, яқин вақт ичида «Ҳамдўстликда қатнашувчи давлатларнинг ҳудудларидаги Қуролли Кучларнинг мақоми тўғрисида халқаро даражада битим қабул қилишга, Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари учун халқаро ҳуқуқ меъёрларига биноан сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ва шахсий ҳуқуқлар ҳамда эркинликларнинг ҳаммасини тўла-тўкис миллий қонунлар билан таъминлашга» тайёр эканликларини изҳор қиладилар. Ҳарбий хизматчиларнинг уй-жой масалаларини ҳал этиш учун махсус дастурларни ишлаб чиқиб, қабул этиш, уларнинг пенсия таъминотини келишилган тартибда амалга ошириш белгиланди.

Қўшинларни қисқартириш ва бир жойдан иккинчи жойга кўчириш масалалари фақат ҳуқуқий асосда ҳал қилинади.

(ТАСС, 17 январь).

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТЛАР ҲАМДЎСТЛИГИДАГИ ДАВЛАТЛАР БОШЛИҚЛАРИ АМАЛИЙ УЧРАШУВИНИНГ ПРОТОКОЛ БАЁНИ

Ҳамдўстликда қатнашувчи давлатларнинг бошлиқлари қуйидагилар ҳақида шартлашиб олдилар:

1. Собиқ ССР Иттифоқи Қуролли Кучларини ислоҳ қилиш ва уларнинг мақоми, Ҳамдўстликда қатнашувчи давлатлар ҳудудидаги ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг фуқаролик ҳамда сиёсий мақоми, Қуролли Кучларни пул билан таъминлаш масалалари мажмуини кўриб чиқиш учун ваколатли ишчи гуруҳи бир ҳафта муддатда чақирилсин.

2. Ҳамдўстликда қатнашувчи давлатларнинг ташқи ишлар вазирларига стратегик ҳужум қуролларини қисқартириш ва чеклаш тўғрисидаги Шартномани, Европадаги оддий қуролли кучлар ҳақидаги шартномани тасдиқлаш, шунингдек, собиқ ССР Иттифоқининг халқаро хавфсизлик, қуролсизланиш ва қурол-яроғлар устидан назорат қилиш соҳасидаги бошқа халқаро шартномаларга риоя этиш масалаларини кўриб чиқиш топширилсин.

Москва, 1992 йил 16 январь.

Миришкор мулоҳазалари

Қайси кунидир хўжалигимизга район раҳбарлари томонидан юборилган вакиллар—эскичасига қилиб айтадиган бўлсак, «оператив группа» келди. Сўраганлари бир гап — режани қандай бажаряпсиз! Сут топшириш режаси нима бўлди-ю, шудгорлаш режаси нима бўляпти! Анъанага кўра йиғилиш чақириб назоратчиларнинг хулосаларини муҳокама қилдик. Унда ҳам эски гаплар: ким режасини бажараётган бўлса, яхши ишлаётганга, ким бажармаётган бўлса ёмон ишлаётганга ажратилди.

Шу воқеадан кейин кўнглимдан бир гап кечди: биз ҳамон кечаги иш услубимиз бўйича яшаяпмиз. Мажлис ўтказишни иш деб тушунамиз. Режани бажарсак бўлди, демак яхши ишлаяпман, деб ўзимизни овунтирамиз. Режани тезроқ бажариб, тезроқ мақтанишимиз учун, юқори идоралардан бунинг эвазига бирон мукофот ёки орден талаб қилишимиз учун йил бошидан тезроқ бажарса бўладиган, енгилроқ режа белгилашлари илинжида бўламиз. «Фан ва турмуш» ойномасида америкалик пахтакорлар гектаридан 50 центнерга қадар пахта ҳосили олаётганларини ўқиб қолдим. Бизда бўлса, «қайта қуриш» деган гапнинг шарофати биланми, 40—50 центнерчилик ҳаракати деган гап сувга чўккан тошдек жимиб кетди. Ҳа, десангиз, режам 25 центнердан дейди. Шуни бажардими, бас далада минг ҳосил бўлаверсин, йиғим-теримни йиғиштириб қўяди. Ёки аксинча, даладаги ҳосили режага етмай қолса, ғўзапоясини янчиб хирмонга топширмоқчи бўлганларни, пахта қабул пункти тарозибонига хушомад қилганларни биламиз.

Узоққа бормасдан ўзим ишлаётган хўжаликдан мисол келтирай: хўжалигимизда 1991 йил пахта ҳосилдорлиги 25 центнер атрофида бўлиб қолди. Режа уддаланди. Лекин бу билан яхши ишладик, деб айтолмаймиз. Энди бизга режани уддаладик, деган гапнинг кераги йўқ. Маҳсулот етиштиришни кўпайтирмоқ лозим. 25 эмас, 40—45 центнердан ҳосил олмоққа интилмоқ керак, Мен ўттиз йилдан буён қишлоқ хўжалигида ишлаб келаман. Тажрибамдан келиб чиқиб шундай дейман: «Оператив группа»ларнинг

ИШЛАЙДИГАН ЗАМОН КЕЛДИ

шу пайтгача деҳқонга ёрдами тегмаган, бундан кейин ҳам тегмайди. Фақат режа қандай бўляпти, деб убу нарсани суриштириб, унинг вақтини ўғирлаши мумкин. Режа ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. Режани бажариш билан, рапорт деган гаплар билан иш битганда эди, «улкан режа»ларни бажариб келган халқнинг бугунга келиб иқтисодий аҳволи танг бўлмаган бўларди.

Фақат пахтачилик эмас, хўжалигимизнинг бошқа соҳалари хусусида ҳам шундай фикрларни билдиришим мумкин. Бундан қарийиб йигирма йилча илгари мен узумчиликда бригадир бўлганман. Олти гектар узумзордан 150 тонна узум етиштирганимизни биламан. Ҳозир хўжалигимизда 200 гектар атрофида узумзор бор. Ҳосилдорлигини сўрасангиз, 40-50 центнердан ошмайди. Яна режасини ошириб бажарганлар мукофотлар олишади. Дон, беда, шоли, чорва маҳсулотлари етиштириш тарзи ҳам шу аҳволда.

Бугунги кунда ёнилғи танқислигидан қийналяпмиз. Яна мажлис чақириб, шу масалани ҳар тарафлама ўрганишга киришамиз. Қаранг: хўжаликда пахта бор, шоли, майиз ва бошқа маҳсулотлар бор. Шу маҳсулотларни биз нега айирбош қилмаймиз? Мажлисда бирбирларини танқид қилишни шунчалик ўрганиб қолишганки...

Лекин уларга ҳеч ким, мана бу маҳсулотни олгину, фалон маҳсулотни топиб келгин, демайди. Бундай гапларнинг ўрнига биз «оператив группа» кутамиз, енгилроқ режа олишни, уни тезроқ бажаришни ўйлаймиз. Ёки бирон раҳбарлик лавозимини бирон қариндошимизга илаштириш илинжида чопамиз.

Замон сенга боқмаса, сен замонга боқ, деган нақл бор. Ўйлайманки, менинг мулоҳазаларим фақат ўзим ишлаётган хўжаликка таалуқли эмас. Раҳбарликни талашиш, мукофот талашиш, мажлисларда масала талашиш, замонлари ўтди. Меҳнатни талашиш замони келди. Ҳа, ишлайдиган замон келди!

Ш. ЖЎРАЕВ,
Қумқўрғон районидаги «Қумқўрғон» жамоа хўжалигининг бўлим бошлиғи.

ҚИШ КЕЧАЛАРИ ЗЕРИКАРЛИ БЎЛМАЙДИ

Шаҳрихон районидаги «Октябрь» колхозида янги клуб ўз вақтида фойдаланишга топширилди. Узоқ қиш кечаларида биргалашиб ҳордиқ чиқарганга нима етсин. Боз устига ҳозир деҳқонларнинг қўли бўш — дала ишларини бироз унутиб, дам олиш мумкин.

Клубда очилган тўгаракларда бадиий ҳаваскорлик жамоасида ўз қобилиятингни синаб кўриш, шахмат ва шашка ўйнаш, кутубхонадан китоблар олиш, рўзномалар, журналлар ўқиш имконияти бор. 500 ўринли залда фильмлар намойиш қилинмоқда.

Колхозда кейинги уч йилда савдо мажмуи, болалар боғчаси, ўттизта уй-жой қурилди. Дўконлар, ҳаммомлар, чойхоналар қурилиши ниҳоясига етказилмоқда.

К. НИЗОМОВ.

ЖУРНАЛИСТЛАР ХОТИРАСИ

Сурхондарё вилоят «Сурхон тонги» рўзномаси журналистлар Т. Саидалиев, И. Отақулов, Н. Ҳайитқулов номидаги йиллик мукофотларни таъсис этди. Бу журналистлар турли йилларда вилоят рўзномасида ишлашган, Сурхондарё вилояти маданиятини ривожлантиришга катта ҳисса қўшишган. Улардан халқ орасида машҳур бўлиб кетган шеърлар, пьесалар, публицистик асарлар мерос бўлиб қолди. Учта мукофот белгиланди. Бу мукофотлар энг яхши шеърий асарлар, насрий асарлар, пьесаларга, публицистик асарларга берилади.

Е. ВЕЛИЧАНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.

• Тадбиркорлар ҳузурида

Жартепа — Ургут районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалигининг маркази. Дарвоқе, бу ерда яна 17 та ана шундай қишлоқ бор. Мавжуд 33 та бригадада 6,5 минг киши меҳнат қилади. Жами аҳоли сони эса кўпиками билан 22 минг нафар.

— Катта рўзғорнинг ташвиши ҳам катта бўлади, — дейди хўжалик бошқарувининг раиси, район Кенгаши депутати, II—III даражали шуҳрат орденлари соҳиби Салоҳиддин Суннаев. — Биз иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни иложи борича бирбирига боғлаган ҳолда ҳал этишга ҳаракат қиляпмиз. Илгари нима бўлса ҳам хўжаликнинг хазинасини бойитишга интилардик. Энди эса кўпроқ деҳқоннинг устини бут, қорнини тўқ қилиш ниятидамиз.

Раис ҳақ гапни айтди. Хўжаликда меҳнаткашларнинг ижтимоий аҳволини яхшилаш борасида ибратли ишлар амалга оширилаётир. Тоғ шароитида жойлашган бўлишига қарамасдан қишлоқ аҳолисининг 50 фоизидан кўпроғи табиий газдан баҳраманд. Жойларда 75 та артезиан кудуғи ишлаб турибди. 9 та мактаб, қишлоқ амбулаторияси ва 60 ўринли туғруқхона фаолият кўрсатмоқда.

Одатда биз ҳар қандай хўжаликдаги 10—15 та тармоқнинг 3—4 таси йилдан зарар билан чиқишига ўрганиб қолганмиз. Бироқ карлмарксликлар ўтган йилни барча тармоқда фойда билан якунладилар. Асосий соҳа— тамакичиликда йил сайин ҳосилдорлик ошяпти. 1991 йил ҳосил миқдори 5 минг тонна атрофида бўлди. Фақат бугина эмас, сабзавот, картошка, мева, узум, полиз маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳам кўпайди. Энг муҳими, одамлар ўз томорқаларида кўпроқ ноз-неъмат етиштиришга ўрганяптилар. Ҳозирнинг ўзида деҳқонларга янгидан бўлиб берилган томорқаларнинг 230 гектарига буғдой экилди. Ёзга бориб дон жамоа хўжалиги тегирмонида тортилиб, аҳолига тарқатилади.

ҲИСОБИНИ БИЛГАНЛАР

Салоҳиддин Суннаев қишлоқ шароитини, хўжалик юритишни яхши биладиган одам. У киши билан хўжалик молиявий муаммолари хусусида ҳам суҳбатлашдик.

— Назаримда, молиявий соҳада ислоҳ ўтказиш керакка ўхшайди, — дейди раис. — Чунки, биздаги эскича иш услуби баъзи қонунларга тўғри келмаяпти. Тўғри, ишбилармонларнинг кейинги анжуманларида бу масалага бир қатор ойдинлик киритилди. Аммо ҳали муаммолар кўп...

Салоҳиддин аканинг айтишига қараганда, кейинги вақтларда қишлоқ хўжалиги соҳасида рентабеллилик унча ошмаяпти. Қизиғи шундаки, бу масала ҳам молиявий тўсиқ билан боғлиқ экан. Аниқроғи, хўжаликда рентабеллилик қанча ошса, молия органлари солиқни ўшанча кўпайтираверар экан. Яхшиям Президент фармонига кўра хўжаликлар 11 фоизлик солиқдан озод қилинди. Ҳисоблаб чиқишса, ана шунинг ўзи ҳам битта хўжаликка 5 миллион сўм фойда келтирар экан.

Очиғи вилоят ва район ташкилотлари хўжаликларни «талаб» ўрганиб қолишган. Бундан икки йил аввал деҳқончилик саноати комитети ҳар йили хўжалик хазинасидан 1 миллион сўмгача маблағни чегириб қолар экан. Ҳозир ҳам хўжалик 15 тагача жамоат ташкилотларига пул кўчиради. Улар орасида ҳатто сувга чўкканларни қутқариш жамияти ҳам бор. Шу боис бу ерда ҳар бир тийинни, сўмни ҳисоблашга, тежаб-тергаб ишлатишга мажбурдирлар.

Хўжалик ҳудудида 75 та артезиан қудуғи бор. Вақтивақти билан уларнинг моторлари куйиб туради. Ана шу моторларни алмаштириш учун вилоятдаги идора ҳар бирига 1,5 минг сўм пул олади. Эндиликда бу иш хўжаликнинг ўз кучи билан амалга ошириляпти. Натижада ҳар битта моторни созлаб, қайта қўйиш бор-йўғи 100 сўмга туширилди.

Раис картошкачилик ҳақида қизиқ бир таклиф айтди. Картошка уруғи тайёрлайдиган йирик хўжалик бўлиши керак, деди у киши. Чунки, бу экинни кам эксангиз, зарар кўрасиз. Сабаби — уруғи қиммат. Кўп эксангиз, уни сақлайдиган жой йўқ.

Биз деҳқонларнинг бозор иқтисодиёти шароитидаги ижтимоий аҳволини билиш мақсадида Жартепадаги Неъмат Сувонов хонадонида бўлдик.

Неъмат ака хотини ва уч фарзанди билан тамакида ишлар экан. Ўтган йили улар 35 минг сўм даромад қилишипти. Насиб этса, бу йил даромад 50 мингга бориши мумкин.

Оиланинг 25 сотих томорқаси бор. Шунинг 10 сотихига картошка экиб, анчагина даромад кўришади. Картошка ҳосили йиғиштирилгач, ўрнига маккажўхори экиб олишади. Оиланинг қишлиги шу томорқанинг ўзидан чиқади. Ҳар йили бозорга битта ҳўкиз олиб чиқишади. Бу ҳам ўрта ҳисобда 5 минг сўм, деган гап. Шунингдек, хонадонда 2 та сигир, 6 та қўй боқиляпти.

Хуллас, хўжаликда деҳқонлар фойдасига кўп иш қилиняпти. Президент фармонига кўра, уларга томорқа, ем-хашак берилмоқда. Меҳнат ҳақи ўтган йили 33 миллион сўмни ташкил этган бўлса, 1991 йилда 58 миллон сўмга етди. Ҳар битта деҳқоннинг маоши ойига 500 сўмдан кам эмас. Бу рақамларда ифодаланган даромадлар хўжалик меҳнаткашларининг кунига ярайди.

Фармон ТОШЕВ.
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• Ўзбекистон—Туркия

ҚАРДОШЛИК ТУЙҒУСИ

Тошкент чинакамига шарқ дарвозаси тусини олмоқда. Яқинда кўҳна ва навқирон шаҳримизга туркиялик бир гуруҳ ишбилармонлар ташриф буюришди. Муҳтарам меҳмон — Туркия Буюк Миллат мажлиси аъзоси, Кайсери вилоятидан сайланган халқ ноиби Шабон БАЙРОҚ икки қон-қардош мамлакат ўртасида алоқалар ривожидан мамнуният изҳор этди.

— Президент Ислом Каримовнинг Туркияга ташрифи жуда қутлуғ иш бўлди. Қардош Ўзбекистон халқи вакилларининг Туркияга бориши чинакам қувончли воқеа эди ва бу ташрифдан бошимиз осмонга етди. Чунки ўша ташриф Туркия ҳамда Ўзбекистон халқларининг бир-бирлари билан яқинлашуви учун катта имкониятлар берди.

Биз яна шунинг учун ҳам суюндикки, Президент Каримов жанобларининг ўзлари бизни — туркиялик ишбилармонларни Ўзбекистонга даъват этдилар. Ана шу даъватга жавобан биз Тошкентга келдик. Бизни жуда илиқ кутиб олишди. Жуда самимий, биродарлик туйғуси билан бағирларига босиб кутиб олишди. Биз бу самимиятда, бу эътиборда Ислом қардошлиги ифодасини ҳис этдик.

Бизнинг гуруҳимизда келган кишилар орасида ўз касбининг усталари—уддабурон ишбилармонлар кўп. Гиламлар савдоси билан шуғулланувчи «Байкан ҳали» ширкатидан Меҳмет Байкан, тўқимачилик саноати ва тижорат «Алажали» ширкатидан Зеки Қараҳон, биллур қандиллар билан машҳур «Мерве Авизе» ширкатидан Ҳасан Бўра ва бошқалар Ўзбекистонда қўшма корхоналар очиш умиди билан қайтишмоқда. Матбуот-босмахона ускуналари, ун элаш, хамир қориш ва нон ёпиш жиҳозлари, тандирлар, ошхона идиш-товоқлари, озиқ-овқат маҳсулотларини таклиф қилувчи ишбилармонлар ҳам анчагина.

Биз Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо ва иқтисодий алоқалар давлат комитети раҳбарияти билан учрашувда ҳамкорлик қилишга арзигулик анчагина имкониятларимиз борлигига амин бўлдик. Алоқаларни жадаллаштириш учун гуруҳлар ва комиссиялар тузилди. Албатта, биз қисқа ташриф билан келганлигимиз сабабли бафуржа гаплаша олмадик. Корхоналар ва ишбилармонлар фаолияти билан яхшироқ таниша олмадик. Аммо тез орада қайта учрашишга келишиб қўйдик. Дастлабки тарзда бўлса ҳам шартномалар тузиб олдик. Келгуси учрашувларимизда мазкур шартномаларни аниқ мазмун билан бойитамиз.

Бу сафар биз давлат вакиллари билан алоқалар ўрнатдик. Келгусида эса бевосита ширкатлар, кооперативлар, ишбилармонларнинг ўзлари билан гаплашамиз. Жумладан, «Интер-алоқа» (бош директори Н. Қориев), «Ўзагроимпекс» (бош директори А. Тўлаганов), «Ўзмашпромимпекс» (бош директори З. Исломов) бирлашмалари билан ҳамкорлик қилиш ниятидамиз.

Бизлар тилимиз ва динимиз бир халқлармиз. Яқиндан алоқалар ўрнатиш, ҳамкорлик қилиш биз учун ҳам фарз, ҳам қарз. Имконимиз борича, кучимиз етганича Туркиядан янги технологик ускуналар олиб келамиз. Ҳам ўрганиб, ҳам ўргатиб, тажрибаларимизни баҳам кўриб, ҳамкорликни ривожлантираверамиз.

Ф. ШОҲ ИСМОИЛ
ёзиб олди.

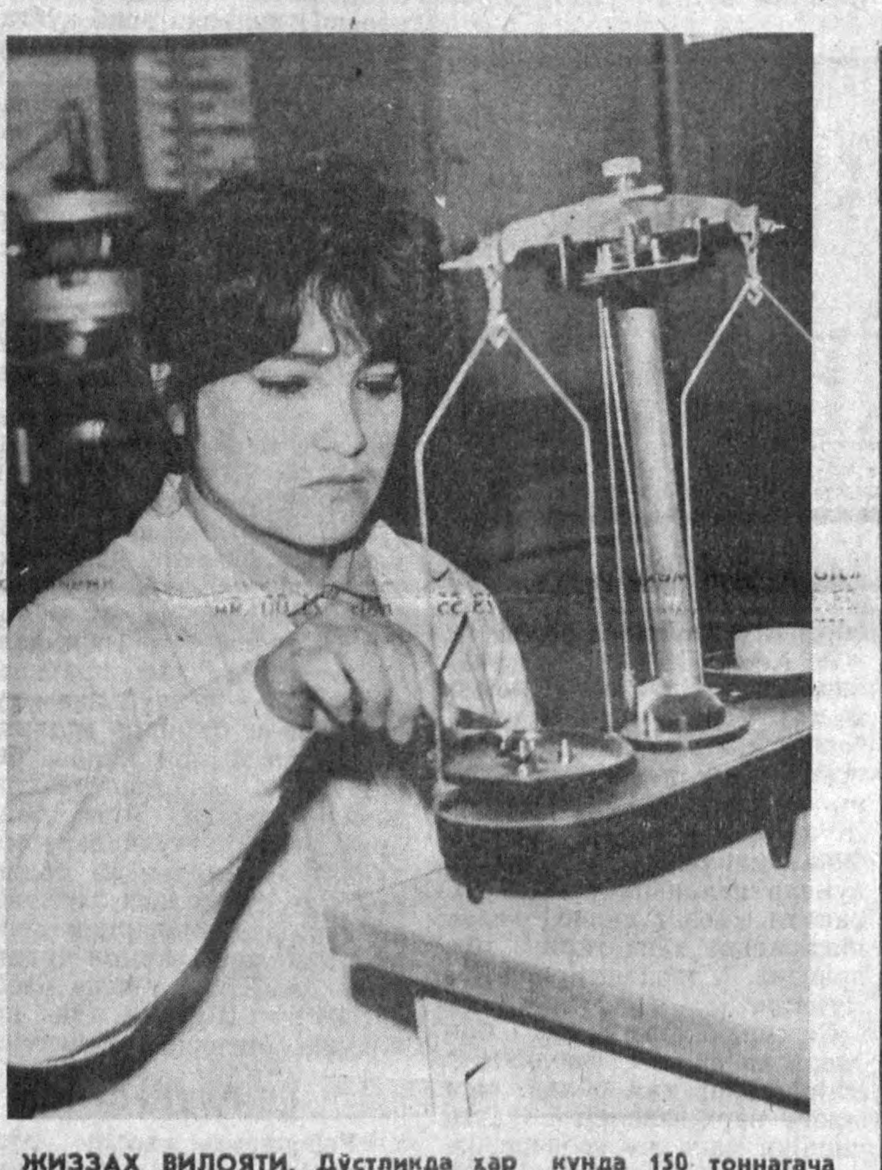

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ. Дўстликда ҳар кунда 150 тоннагача ун ишлаб чиқарадиган дон маҳсулотлари комбинати ишга тушганига ярим йил бўлди. Бу нафақат вилоят меҳнаткашларини, балки қўшни вилоятларни ҳам ун билан таъминлаш имкониятига йўл очди.

СУРАТДА: комбинат лаборанти Ашрбиби Рисбекова.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

ТУЯГА МИНГАН ОЛИСНИ КЎЗЛАР

Бундан олти йиллар чамаси бурун Сафар Эштўхтаров шаҳар фирқа қўмитаси бўлим мудирлигидан завод директорлигига келганида, «қоғозга ўралашиб юрган одам раҳбарликни эплармиди, Сафарбойга йўл бўлсин», дея киноя билан гапирганлар ҳам бўлди. Айримлар эса: «бу корхона ман-ман деган директорларнинг бошига етган. У ҳам тўрт-беш ой ишлаб, кетиб қалади», дея башорат қилишди.

Аслида Сафар Эштўхтаров улар ўйлаганчалик эпсиз одам эмасди. Шаҳар саноат корхоналари билан жиддий шуғулланиб, анча-мунча тажриба орттирган. Бу корхонанинг кемтик жойларини яхши биларди. Бир сўз билан айтганда, бир ишга қўл урдими, уддасидан чиқмагунча тиниб-тинчимайдиган йигит. Аммо «башоратчилар»нинг фикрида ҳам жон бор эди.

Негаки, корхона цехларидаги асбоб-ускуналар узоқ йиллар давомида ишлатилавериб маънавий эскирган, шу сабаб корхона қуввати пасайиб кетганди. Айниқса, ёз ойлари маҳсулотни ўз вақтида қабул қилиб олишга цехларнинг кучи етмасди. Икки-уч кунлаб қабул қилинмаган тележка ва автомашиналардаги сархил мева-сабзавотлар чириб-ириб кетарди. Очиғи, аҳволни ўнглаб олишга юраги дош беролмаган раҳбарлар ишни ташлаб кетишга мажбур бўлишарди.

Ҳайрият, бу директор янгиликка ўч экан. Ишни дарҳол корхона цехларини қайта жиҳозлашдан бошлади. Мева мурабболари, қиём, шарбат, помидор томати ишлаб чиқарадиган ускуналар қайта таъмирланди. Заводдаги буғ қозонларининг қуввати оширилди. Янги маркали буғ қозони монтаж қилинди. Томат цехида эса «Ланг—32» линияси ўрнатилди. Натижада бир кеча-кундузда 150 тонна помидорни қайта ишлаш имконига эга бўлинди.

Мева консерваси цехи ускуналари бутунлай алмаштирилди. Сув билан таъминлаш масаласи оғир эди. Иккита қўшимча қудуқ қазилиб, тезда ишга туширилди. Сувни совитиш иншооти, корхона ичкарисидаги канализация тармоғи фойдаланишга топширилди.

— Бу ишларнинг ҳаммаси корхона ишчи-хизматчилари ва муҳандис-техник ходимларнинг бир ёқадан бош чиқариб ишлашлари туфайли амалга оширилди, — дейди завод директори С. Эштўхтаров. — Тўғри, анчагина муаммоларимиз ҳам бор. Бироқ уларни рўкач қилиб қараб турганимиз йўқ. Масалан, шакар етишмайди. Хом ашёни оз-оз сарфлаб ўтган йили узум, олма, дўлана шарбати каби беш хил маҳсулотни ишлаб чиқаришни ўзлаштирдик. Шиша идишлар тақчил. Шуни ҳисобга олиб идиш ва қопқоқ тайёрлашни ўзимизда йўлга қўйдик.

• Ҳаракатда баракат

Ўз навбатида корхона маъмурияти, партия ташкилоти ва касаба уюшмаси ишчиларга ғамхўрликни кучайтиряптилар. 1200 кишилик жамоа ҳар бир аъзосининг ўртача ойлик маоши 500 сўмдан ошиб кетди. Ишчилар бир маҳал бепул иссиқ овқат билан таъминланяптилар. Замонавий профилакторий жамоа аъзолари хизматида.

Корхона томонидан уй қиламан, тўй қиламан деган кишиларга ёрдам кўрсатиляпти. Кейинги вақтда 115 нафар ишчига 475 минг сўм ёрдам пули берилди. Бу қарз узоқ муддатга мўлжалланган. Одамлар цемент, тахта, шифер сингари қурилиш материаллари билан ҳам таъминланмоқда. Кишиларга ўтган йилнинг ўзида 1,5 минг дона шифер, 350 тоннадан кўпроқ цемент ва 150 кубметр ёғоч-тахта берилди.

Уй-жой учун навбатга турувчилар кескин камайди. Кейинги икки йил ичида 80 дан ортиқ ишчи ва муҳандис-техник ходим янги квартиралар билан таъминланди. Улар орасида Омон Пўлатов, Раис Эргашев, Аъзам Рашидов каби кишилар ҳам бор.

— Илгари одамлар қабулимга қанақа бўлса ҳам уй беринг, деб келишарди, — гапни давом эттирди директор. — Энди олинадиган уйларни танлашяпти. Бировлар пастки қаватдан сўрашади, баъзи кишилар қуёш чиқадиган томондан. Лекин баҳоли-қудрат ҳаммасини ҳам рози қиляпмиз. Меҳнат аҳлини қанчалик ижтимоий ҳимояласанг, унинг ғайрати ҳам шунча ошади. Ишга ўзини фидойи қилади. Бугунги кунда томат цехидан Мақсуда Неъматова бошлиқ смена жамоаси, ишчилардан Қодир Очилов, Тошпўлат Тиловов, тунукасозлик цехидан Гулчеҳра Орзиева, мевани қайта ишлаш цехидан Улаш Жўраева, шиша банка цехидан Турсунпўлат Алиев, бўёқчи Неъмат Ҳайитов кабилар корхонанинг фахри ҳисобланишади. Улар заводнинг ғурури.

Бир вақтлар заводимизнинг 21 миллион сўм камомади бор эди. Энди эса 5—6 миллион сўм жамғарилди. 1990 йилда соф фойда 7 миллион сўмни ташкил этган бўлса, ўтган йилгиси 10 миллион сўмдан ошди. Ижтимоий ривожлантириш фондимиз ҳам ёмон эмас—2,5 миллион сўмдан зиёд.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг аъзоси Сафар Эштўхтаровнинг ишбилармонлиги туфайли Шаҳрисабз консерва заводи юксалишнинг ойдин йўлига тушиб олди. Жамоанинг режаларига назар ташлар экансиз, аниқ рақамларни кўриб кўзлар қувнайди. Агар ўтган йили 73 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, бу йилги режа — 75 миллион сўмлик. Бир вақтнинг ўзида чет эл ускуналари ҳам келтириб ўрнатиляпти. Яқингинада полиэтилен идиш тайёрлайдиган Венгрия линияси ишга тушган эди. Ҳозир мол алмаштириш усулида «АС—600» маркали Югославия ускуналари олиняпти. Бундай ускуналар ўрнатилгач, ҳар кеча-кундузда 600 тонна помидорни қайта ишлаш шароитлари яратилади.

Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ корхона цехларида меҳнат мароми авжида. Сиркалаш, мевани қайта ишлаш ва шарбат цехлари смена нормаларини ошириб бажаряпти. Эл дастурхони кўрки учун олма ва беҳидан турли мурабболар ишлаб чиқарила бошланди. Бир кеча-кундузда 200 банка консерва тайёрланяпти. Бундай пайтда Сафар Эштўхтаровнинг ишбилармонлигига илгари ишонмаган ҳар қандай башоратчи ҳам елка қисиб қолиши турган гап. Туяга минган олисни кўзлайди, деб шунга айтишса керак.

М. КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Тасаввуримда шундай бир манзара жонланади:

Шеъриятнинг ашаддий шайдоларидан бири туни билан мижжа қоқмай, ўз қалбидаги туйғулар шалоласини оппоқ қоғоз устига марварид доналаридек тўкмоқчи бўлади. Аммо бу шалола тобора кучайиб, жўшқин ва жиловсиз оқимга айланади-да, унга — ёш шоирга бўйин эгмай, кумуш қушлар каби оқ қоғоз устига қўнмайди. Лекин ёш шоир ҳам анойилардан эмас. У ўзини қуршаган туйғуларни бетиним жиловлаб, уларни сўзлатмоқчи, чиннидек жарангдор, булбул навосидек сеҳрли ва оҳангдор сўзларга айлантирмоқчи. Ёзади — ўчиради... Ўчиради—ёзади... Ниҳоят, шеър деб аталувчи туйғулар шалоласи оппоқ қоғозга кўчиб, шу қоғоз устида рақс тушаётгандек бўлади. Бу биринчи, машаққатли ва унутилмас ғалабага эришган шоир ўзидаги қувончни намойиш этиш ва сочиш истагида хонтахта устидан туриб, эшикка талпинади. Тун аста ёрий бошлаган, мовийлашган осмонда чарақлаб турган юлдуз тонг қўшиғини айтаётган эди.

Асл ўзбек адабиётининг ёрқин сиймоларидан бири Чўлпон ҳақида биз нималарни биламиз? Албатта унинг ижоди ва фаолияти ҳақида пана жойлардагина шивирлашиб гапирар эдик. Унинг шеърияти, драмалари, романларини тўлқинланиб тилга олардик-у, ундан фойдаланишга имконият берилмасди. 1937 йили ноҳақ айбланиб, сталинча зулмнинг қурбони бўлган адибларимиз қаторида Чўлпоннинг номи ҳам бутунлай оқланди. Бугунги кунда у ҳақиқий тонг юлдузи, яъни Чўлпон бўлиб қолди.

Адабиётшунос олим Наим Каримовнинг «Фан» нашриётида чоп этилган «Чўлпон» рисоласини ўқир экансиз, истеъдодли шоир, носир, драматург, таржимон, адабиётшунос ва санъатшунос Чўлпоннинг ҳаёт ва ижод йўли, унинг ўзбек маданияти тараққиётига қўшган улкан ҳиссаси билан танишасиз.

Рисола ҳали кўпчиликка номаълум бўлган ноёб ҳужжатлар, эсдаликлар, хотиралар билан бойитилган. Унда шоирнинг барча ижодий ҳаёт йўли кенг тадқиқ этилган.

Шу билан бирга ҳар бир китобхон учун ғоят зарур бўлган бу рисола ғоят оз нашр этилганлиги ва айрим саҳифалар чалкашиб кетганлигини ҳам айтиб ўтмоқ керак.

Шундай бўлса-да, бу рисола қадриятларимиз тобора тикланаётганлигидан ва Чўлпон сингари фидойиларимиз ижоди яна парвоз этаётганлигидан далолат беради.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ОҚ ОЛТИН»НИ КИМ АСРАЙДИ?

Рўзномамизнинг ўтган йил 3 декабрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола эълон қилинганди. Унда, хусусан, пахта тозалаш заводларида пахта хом ашёсини асраш тартиб-қоидалари бузилаётганлиги туфайли қанчадан қанча бойлик чиқитга чиқиб кетаётгани танқид қилинганди.

Яқинда мақолада келтирилган фактлар бўйича кўрилган чора-тадбирлар ҳақида «УЗХЛОПКОПРОМ» ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИга қарашли Сирдарё вилоят «Хлопкопром» ишлаб чиқариш бирлашмасидан расмий жавоб олинди. Унда жумладан шундай дейилади:

Мақола бирлашма маъмурияти томонидан кўриб чиқилди. Шунга кўра, мақолада тилга олинган камчилик ва нуқсонлар жойларда кенг муҳокама этилиб, уларни бартараф қилиш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Хусусан Оқолтин районидаги «Мир» пахта тозалаш заводида ёнғинга қарши зарур чоралар кўрилди. Учта бунтга жамланган хом ашёнинг ҳаммаси қайта ишлаб бўлинди.

Техника воситалари ўрнатилган ва ёнғин чиқиш хавфи мавжуд бўлган жойларга ёнғинга қарши қўшимча асбоб-ускуналар қўйилди. Ёрдамчи бинолардаги қўлбола иситгичлар ўрнига хавфсизлик талабларига жавоб берадиган бехатар иситгичлар ўрнатилди.

Бахт пахта тозалаш заводига қарашли Гулистон пахта тайёрлаш пункти ҳамда Оқ олтин пахта тозалаш заводига тегишли Усмон Носир номли пахта тайёрлаш пунктида содир бўлган ёнғин оқибатида кўрилган зарар учун заводлар ва пахта пунктлари раҳбарларига жарима солинди.

Чимбой қурилиш материаллари заводида кулолчилик цехи ишлаб турибди. Бу ерда 18 турдаги кулолчилик буюмлари тайёрланяпти. Истеъмолчилар, айниқса, ош лаганлари, гул тувакларини ва бошқа маҳсулотларини севиб харид қилишмоқда.

СУРАТДА: цех ишчиси Бибиойим Утамуродова иш устида.

Б. АЛЛОШЕВ олган сурат.

ТЕАТР ЮБИЛЕЙИ

● С. Айний номидаги вилоят музикали драма ва комедия театри ўзининг 70 йиллик юбилейини нишонлади. 1921 йилда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг ташаббуси билан асосланган театр жамоаси ўзига хос камолот йўлини босиб ўтди.

Собиқ шўролар ҳокимиятининг тонгидаёқ бухоролик ёш санъаткорлар Москвадаги Вахтангов номли академик драма театрида тажриба орттириб қайтишган. Олим Хўжаев, Мухтор Ашрафий, Асли Бурҳонов, Мутаваккил Бурхонов, Фароҳат Раҳматова, Саттор Ярашев, Фазлиддин Шахобов, Аҳмад Бобоқулов, Муше Бобохонов сингари таниқли санъаткорлар ҳам шу Бухоро театрида камол топишган.

Театрнинг бир гуруҳ санъаткорлари юбилей арафасида Ўзбекистон Президентининг Фармони билан юксак унвонларга сазовор бўлишди. Яқинда шаҳар жамоатчилигининг театр юбилейига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Халқ депутатлари вилоят Кенгашининг раиси Д. С. Ёдгоров Ўзбекистон Президенти номидан санъаткорларга юксак мукофотларни топширди. Ўзбекистон Маданият вазири Н. Е. Ғойибов меҳнат жамоасини шонли тўй билан муборакбод этиб, санъаткорларга янги муваффақиятлар тилади.

Н. НУСРАТОВ.

АХБОРОТ

ШОИРА МЕҲРИ

● Бухоро гўшт-сут саноати бирлашмаси раҳбарияти меҳнат жамоаси атоқли шоира Зулфияга мактуб йўллаб, корхона ишчиларининг фарзандлари учун қурилган янги боғчага унинг номини қўйишга ижозат сўраган эди. Яқинда бу мактубга жавоб келди.

«Юз бор, минг бор қуллуқ, — дейилади унда. — Ўзбекистон халқининг келажаги бўлиб, ҳаётга кириб келаётган қизча ва ўғилчаларимиз буюк халқларига муносиб инсонлик сабоғини шу ердан бошлайдилар. Биз уларнинг ҳали ҳаёт, ҳеч нарса ёзиб улгурмаган оппоқ дилларига халқимизнинг энг яхши урф-одатлари, энг яхши анъаналари, Ватанга, она-отага муҳаббат ва садоқат, инсонпарварлик туйғуларини сингдирайлик, уларни табиатга, шеъриятга ва мусиқага ошиқ қилиб тарбиялайлик, токи уларнинг мурғак дилларида дағаллик, қаҳрлик, ҳасад, манманликка ўрин қолмасин...»

Севимли шоира бухоролик болакайларга ўзининг жажжи невараси Улуғбек билан тушган расмини ҳам йўллабди. Унинг тагида «Жончаларим, қушчаларим мен сизнинг ҳар бирингизни мана шу набирам сингари меҳрга чулғаб бағримга босаман», деб ёзилган.

ФАХРИЙЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

● Бухоро шаҳрида 1827 уруш фахрийси бўлиб, улардан 735 нафари биринчи ёки иккинчи гуруҳ ногиронидир. Халқ депутатлари шаҳар Кенгаши раиси фармонларига кўра уларнинг турмуш шароитларини яхшилаш тадбирлари кўрилмоқда.

Айни маҳалда уруш қатнашчиларининг деярли барчасига ўзлари истиқомат қилаётган уйлар шахсий мулк сифатида берилди. 19 фахрий уй-жой учун ер олди. Навбатда турган 87 ногирондан 59 киши квартира билан таъмин этилди. Шу кунларда Улуғ Ватан уруши қатнашчилари эркин нархларга ўтиш муносабати билан ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишнинг ҳам бир қатор таъсирчан тадбирлари кўриляпти.

Н. НАИМОВ.

● АЛАМ БИЛАН ЁЗИЛГАН ХАТ

ЎРТАДА САРСОН ЎЗИМ

Муҳтарам муҳарририят! Бошдан ўтган табиб дейдилар. Мен адолатсиз жамиятнинг ноҳақликларини ўз кўзим билан кўрганлигим туфайли нон ҳурмати ҳақиқатни ёзяпман. 12 фарзанднинг отасиман. Уларни уйли-жойли қилдик. Лекин бир неча йилдан буён Андижон вилоятининг айрим тўраваччалари билан олишиб келяпман.

Воқеа бундай бўлган эди. Қумрихон онам уч фарзандли бўлганида — отам Қуронбек Асқаров билан 1934 йили қонуний равишда ажралади. Сўнгра Тошкентга келгач, Рўзиохун Иминов билан турмуш қуради. Орадан кўп ўтмай отам оламдан ўтди. Отадан қолган мерос ҳовли жой Андижон шаҳар 3-бўлим халқ судининг 1940 йил 2 февралдаги ҳал қилувчи қарорига биноан меросхўрлар — яъни менга ва опаларим Солияхон, Сорахон Қуронбоева ўртасида баробар тақсимланди.

Онам кейинги турмуш ўртоғи ва икки боласи билан Хитой консулидан Қашқарга ўтишга рухсатнома олиш учун Андижонга қайтиб келди. Бу ерда уларнинг яшашлари учун ҳовли йўқ эди. Мен онам, ўгай отам ва укаларимни отамдан қолган мерос уйга таклиф қилдим. Кейинчалик бефарзанд опаларим ҳам дунёдан кўз юмишди. Опаларимга теккан мероснинг ҳаммаси менга қолди.

Орадан йиллар ўтди. Мен ҳаёт гирдобидан пишдим. Мерос уйимни қолдириб Жалолобод шаҳрида ишладим, уйландим, ўн икки фарзанд кўрдим. Тўнғич ўғлимни Андижондаги уйга уйладим. Бу орада онамни ҳам ўзим дафн этдим.

Мерос уй машмашаси авж олиб кетди. Ўгай укаларим бола-чақалари билан яшаётган ҳовлида тўнғич ўғлимнинг ҳаловати бузилди. Овсинлар бир-бирини чиқиштирмади. Ниҳоят, ўғлим билан келинимнинг турмушига дарз кетди. Иккинчи келинимнинг тақдири ҳам шундай бўлди. Иш шу даражага бориб етдики, фарзандларим истиқомат қилаётган хонадон газларини атайлаб ўчириб ва қирқиб ташлашди. Булардан мақсад жанжал чиқариш эди.

Менинг мерос масаласи билан қизиқиб учрашмаган жойим қолмади. Қаерга бормай. «Тўғри, жой Патидин аканинг отасидан қолган. Лекин ер давлатники, демак, унга бошқа бир одам ҳам жой солиб олиши мумкин» дейишди. Тўғри, ер давлатники, лекин бир парча жойга эгалик қилишга ҳақлиманми ёки йўқми? Агар ҳақли бўлсам, ўша жой мерос бўлиб қолмайдими?

Ниҳоят, мен Андижон шаҳридаги айрим боқибеғам, тўравачча раҳбарлар билан умр бўйи олишишга аҳд қилдим.

Патидин ҚУРОНБОЕВ, Андижон шаҳри, Шаҳрихон кўчаси 196-уй.

МУҲАРРИРИЯТДАН

Андижон вилоят рўзномаси мухбири Одилжон Шодмон Али «Лоқайдлик ҳам жиноят» (1991 йил 10 апрель) мақоласида шундай деб ёзади: «Гап мерос ҳақида, сансалорлик, ўзаро низолар ҳақида кетар экан, Андижон шаҳрининг Шаҳрихон кўчасида яшовчи Патидин Қуронбоев тақдирига ҳам бефарқ қараб бўлмайди. У ака-ука Ҳасан ва Эркин Рўзиевлар томонидан эгаллаб олинган ҳовлини бўшаттириб берилишини, ўзбошимчалик билан қурилган уйнинг бузиб ташланишини талаб қилиб бормаган ери, учрамаган ташкилоти қолмади. Уй-жойни бузиб ташлаш ҳақида 1987 йил 16 сентябрда Андижон шаҳар ижроқўмининг масъул ходимлари томонидан акт тузилган эди. Акт тузувчилар унинг ижроси учун курашмадилар, аниқроғи масъулиятсизлик қилдилар. Шундан кейин П. Қуронбоев вилоят прокуратурасига қайта-қайта мурожаат қилди».

Мерос машмашаси бу билан тугамайди. У худди чархпалак сингари юқоридан қуйига, қуйидан юқорига дамодам айланаверади. Ахир Патидин отанинг асаби мустаҳкам-да. Нима қилиб бўлсаям емириш керак. Бор отангга, бор онангга қабилида тутилган тўралар ўйини ҳали кўп давом этиши аниқ. Шунинг учун ҳам Андижон вилояти оқловчилар ҳайъатининг аъзоси А. Маҳмудовнинг рўзномада жон куйдириб асослаб берганлиги ҳам ярим йўлда қолиб кетди. Мана у нималар ҳақда ёзади:

«Патидин ака эса ҳақиқат ўрнатилишини талаб қилиб шаҳар халқ судига мурожаат қилган. Шаҳар халқ суди масалага бироз адолатли ёндашмоқчи бўлган. Аммо вилоят суди Андижон шаҳар халқ судининг бу қарорини, бекор қилган. Бугун мероснинг ҳақиқий, қонуний эгаси Патидин ака Қуронбоев ҳақиқат ва адолат қўйида Андижон шаҳар халқ суди — вилояти суди — шаҳар ижроия комитети — шаҳар партия комитети — вилоят прокуратураси — жумҳурият Олий судининг мушкул давраси бўйлаб бўзчининг мокисидек елиб-югуриб юрибди. Хўрланган ҳақиқат, поймол қилинган ҳуқуқини тикламоқчи».

Ҳа, ҳуқуқий давлат тузиш учун дадил интилаётган пайтда бир томонда ҳуқуқсизлик, андишасизлик, тўрачилик давом этяпти. Ҳамон юқори мансаб кишилари оддий фуқаронинг арз-додига панжа орасидан қарамоқдалар, устига-устак мушкул юмушнинг ечиш йўлларини қидириш ўрнига турли идораларнинг эшигини кўрсатиш билан оворалар.

Патидин ота яна муҳарриятимизга бир ҳолатда кириб келди. Оёқ хасталигидан туни билан киприк қоқмаганлиги шундай билиниб турарди. Отахон қўлидаги даста-даста ҳужжатларни стол устига ёйиб хаста овозда:

— Ишқилиб ҳақиқат қарор топгунча бу дунёдан кўз юммасам гўргайди, — деди.

Биз ҳақиқат қарор топишига ва қачонлардан бери кутаётган ота-бобо меросига эга бўлишдек орзуси ушалишига ишонтирдик.

— Қийин, ҳали турли маҳкамаларимиз тўрини тўрачалар бемалол эгаллаб ўтирган ва қуйига тушишни исташмас экан ҳақиқатнинг юзага чиқиши мушкул! — деди отахон.

Наҳотки! Ҳақиқатнинг юзага чиқиши шунчалик қийинми? Бу ҳақда сиз нима деб жавоб берардингиз, азиз муштарий!

М. ПИРМАТОВ,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.

СУРАТДА: сарсон қилаётган мактубларнинг бир қисми.

ШУНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ

● ЎЗБЕКИСТОН УНИВЕРСАЛ ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ «ЎЗБЕКИСТОН» БИРЖАСИНИНГ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ:

— нарх-наволар либераллашаётган шароитда ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчилар манфаатларини кўзлаб;

— қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришни рағбатлантириш мақсадида;

— деҳқонларнинг, республика агросаноат мажмуи барча меҳнатчиларининг манфаатларини муҳофаза этиш учун —

— 1992 йил 22 январдан бошлаб ҳафталик савдо-сотиққа ўтади. Улар Ўзбекистон республикаси Халқ Хўжалик Ютуқлари Кўргазмасининг **«Ирригация ва мелиорация»** павильонида ҳар чоршанба куни ўтказилади. Савдо-сотиққа соат 11 да киритилади. Рўйхатга олиш эрталаб соат 9.30 да бошланади.

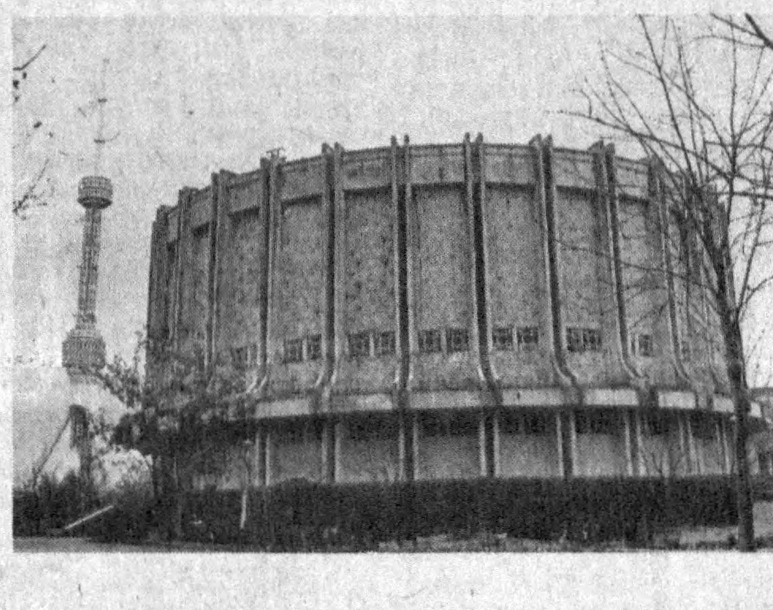

САВДО-СОТИҚҚА:

— кенг ассортиментдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари;

— бинокорлик материаллари, ёғоч-тахта;

— технология линиялари ва маҳаллий саноат корхоналарини жиҳозлаш ускуналари;

— Ватанимизда ва ҳорижда ишлаб чиқарилган халқ истеъмоли моллари қўйилади.

Сиз савдо-сотиқда ўз маҳсулотларингизни эркин алмаштириладиган валютага, бартер шартларига биноан реализация қилишингиз, яна бошқа хил ўзаро манфаатли битимларни тузишингиз мумкин.

«Ўзбекистон» биржаси нарх-наволарни либераллаштириш жараёнида ўтказадиган савдо-сотиқ Сизларга тақдим этилган молларнинг ҳақиқий баҳосини аниқлашда ёрдам беради.

Сизларнинг таклифларингиз ва буюртмаларингизни қондириш «Ўзбекистон» биржаси мақсадларидан биридир.

Шундай қилиб, 22 январдан бошлаб ҳар чоршанба куни «Ўзбекистон» биржаси ўтказадиган савдо-сотиққа марҳамат қилинг.

БИРЖА ҚАНАЛИ: (3712) 458317, 450645, 458467.

ФАКС: 45-14-43.

ЭСЛАТИБ УТАМИЗ: «Ўзбекистон» деҳқончилик-саноат биржаси бозор муносабатлари соҳасида Сизларнинг манфаатларингизни ҳимоя қилади.

«ОЙНАИ ЖАҲОНДА» КЎРИНГ

20—26 январь

• 20, душанба

● УзТВ I

18.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 18.10 Мультфильмлар. 18.30 Дала юмушлари. 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 20.10 «Истеъдод» 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 Наманган ёшлари ижросида концерт. 22.10 Кинокўрсатув.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ студияси кўрсатади. 18.30 «Ассалому алайкум». 19.30 «Таклиф». Видеофильм. 20.00 Хабарлар. 20.10 ИИВ матбуот маркази хабар қилади. 20.25 «Билиб қўйган яхши». 20.40 «Чеген ҳангомаси». Бадиий фильм. 22.00 Концерт. 22.30 Хабарлар.

● ОРБИТА-4 (Москва)

15.00 Янгиликлар. 15.20 Концерт. 15.30 «Сайлез Марнер». Бадиий фильм. 17.00 Киноконцерт. 18.00 Янгиликлар. 18.20 «Фалокат учун ярим миллиард». 18.55 Футбол шарҳи. 19.25 «Ахлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 Янгиликлар. 21.30 Спорт кечаси. 22.45 Муаллифлар ойнаижаҳони. 01.20 Мусиқа.

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

16.55 «Шамол қўзғатувчи». 17.45 Тижорат кўрсатуви. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.25 Қирралар. 19.10 Россия билан юзма-юз. 19.25 Ёз ҳақида хотира. 20.05 Ишдан бўш пайтингизда. 20.20 Ҳар куни байрам. 20.30 «Руслар сири». 21.35 «Менга сўз беринг». 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар. 22.20 Спорт шарҳи. 22.30 «Бешинчи ғилдирак».

• 21, сешанба

● УзТВ I

18.00 «Ўзбекистон ахбороти». 18.25 Фан 18.10 Мультфильм. ва деҳқончилик. 19.00 «Ўзбекистон ахбороти» (рус тилида). 19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.45 Тадбиркорлар ҳузурида. 20.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 20.10 Санъат усталари. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 Спортлото. 21.25 Рамз Бобожон таваллудининг 70 йиллиги. 22.25 «Жарлик». Бадиий фильм.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» студияси кўрсатади. 18.30 «Сиёҳ одам». Бадиий фильм. 19.35 Телефильм. 20.00 Хабарлар. 20.10 Бу оқшомда. 21.30 Хабарлар. 21.40 Кинонигоҳ.

● ОРБИТА-4 (Москва)

6.00 «Тонг». 8.30 Киноконцерт. 9.30 Фольклор фестивали. 10.00 «Нега бақа сувда яшамайди?». 10.10 Футбол шарҳи. 10.40 «Ахлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 12.00 Янгиликлар. 12.20 Гимнастика. 12.50 Ҳужжатли фильм. 13.40 Концерт. 14.10 Ён дафтар. 14.15 Биржа янгиликлари. 14.30 «Бу сизга керакми?» 14.45 Савдо растаси. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Бу бўлган, бўлганди». 15.40 «Маруса хола». Бадиий фильм. 16.45 Мультфильм. 17.00 «Болалар мусиқий клуби». 17.40 Чемпионлар билан биргаликда. 18.00 Янгиликлар. 18.20 Ҳужжатли фильм. 18.50 «Босқичлар». 19.35 «Ахлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 20.45 Ҳайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 Янгиликлар. 21.30 «Театр ТВ». 22.30 «Лондондан меҳр билан ёки...». 23.05 «Мусиқа, спорт, мусиқа». 00.30 Мультфильм. 00.45 «Приморье хиёбони». Бадиий фильм.

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

8.00 Хабарлар. 8.20 Француз тили. 8.50 Ишдан бўш пайтингизда. 9.05 Француз тили. 9.35 Ҳужжатли фильм. 10.05 Шейпинг». 10.50 «Ёшларга осонми?». 12.10 «Бешинчи ғилдирак». 16.00 Болалар соати. 17.00 «Простор +». 17.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала». 17.45 Тижорат кўрсатуви. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.25 Жаҳон бозорининг калити. 18.55 Криминал хабарлар. 19.10 Капитал. 19.25 «Нота Бейне». 20.05 Ишдан бўш пайтингизда. 20.20 Ҳар куни байрам. 20.30 Янги пигмалон. 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар.

• 22, чоршанба

● УзТВ I

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 8.20 «Саодат». 8.50 «Карвон». 9.35 «Уран сайёрасининг йўлдоши». Бадиий фильм. 11.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 18.10 Мультфильм. 18.20 Таълим ва маданий мерос. 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 20.10 Мусиқа. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 Сиёсий мулоқотлар. 21.30 Нилуфар ижоди. 22.45 «Жарлик». Бадиий фильм.

● УзТВ II

10.30 Математика. 11.00 Телефильмлар. 11.30 Мактабгача тарбия. 18.30 «ТОШКЕНТ» студияси кўрсатади.

● ОРБИТА-4 (Москва)

6.00 Тонг. 8.30 Мусиқа. 9.10 Чемпионлар билан бирга. 9.30 Ҳужжатли фильм. 9.50 Театр—ТВ». 10.50 «Ахлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 12.00 Янгиликлар. 12.20 Ҳужжатли фильм. 12.40 Саҳна ортидан. 13.25 Концерт. 13.55 Ён дафтар. 14.00 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин?». 14.15 Телемикст. 15.25 «На фақат спорт ҳақида. 15.45 «Маруса хола». Бадиий фильм. 16.55 Мультфильм. 18.00 Янгиликлар. 18.20 Фильм-концерт. 18.45 Бозор қонунларига биноан. 19.25 «Аҳлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 20.45 Ҳайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 Янгиликлар. 21.30 Кинопанорама. 22.45 «Е. Шифрин». 00.15 Мультфильм. 00.25 «Приморье хиёбони». Бадиий фильм.

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

8.00 Хабарлар. 8.20 Немис тили. 8.50 Ишдан бўш вақтингизда. 9.35 Болалар соати. 10.35 Ҳужжатли фильм. 11.45 Спектакль. 16.00 Актёр ҳақида хотиралар. 17.05 Мультфильм. 17.15 «03» кўрсатуви. 17.45 Тижорат кўрсатуви. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.25 «Узоқ Шарқ». 19.10 Парламент хабарномаси. 19.25 Фигурали учиш. 20.20 Ҳар куни байрам. 20.30 «Жаз клуб». 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар.

• 23, пайшанба

● УзТВ I

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 8.20 Фильм-концерт. 8.50 «Карвон». 9.20 «Катта айиқ» операциясининг ҳалокати». Бадиий фильм. 10.45 «Ёшлик» студияси. 18.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 18.10 Мультфильм. 18.25 Алифбо сабоқлари. 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 20.10 «Юрагимда оқар дарёлар». 20.55 Тижорат хабарлари. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 ИИВ матбуот маркази хабар қилади. 21.35 Хотира. 22.35 «Икки солдат ҳақида қисса». Бадиий фильм.

● УзТВ II

10.30 Табиатшунослик. 11.00 Телефильм. 11.30 «Мозийга қайтиб». 18.30 «ТОШКЕНТ» студияси кўрсатади.

● ОРБИТА-4 (Москва)

6.00 «Тонг». 8.35 Киноконцерт. 9.25 Кинопанорама. 10.40 «Ахлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 12.45 Инсон ва қонун. 13.25 Ҳайвонот оламида. 14.10 Ён дафтар. 14.15 Телемикс. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Бугун ва ўша пайтларда». 15.50 «Қўшимча рейсдаги поезд иккинчи йўлда тўхтайди». Бадиий фильм. 16.55 Концерт. 17.10 Киноконцерт. 18.00 Янгиликлар. 18.20 «Шалола» ансамбли. 19.20 «Ахлатхонадаги киши». Бадиий фильм. 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 Янгиликлар. 21.30 «Қувонч излаб». 22.30 Хабарлар. 22.45 «Лондондан меҳр билан ёки...». 23.30 Мусиқий башорат. 23.55 «Қўшимча рейсдаги поезд иккинчи йўлда тўхтайди. Бадиий фильм. 01.00 Тонг юлдузи.

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

8.00 Хабарлар. 8.20 Испан тили. 8.50 Ишдан бўш пайтингизда. 9.05 Испан тили. 9.35 «Бахтим кулиб». 10.25 «К—2» таништиради. 16.00 Болалар соати. 17.00 Фигурали учиш. 17.55 Эълонлар. 18.00 Хабарлар. 18.20 Тижорат кўрсатуви. 18.35 «Қирралар». 19.20 Асл ҳолича. 20.15 Ишдан бўш пайтингизда. 20.30 Ҳар куни байрам. 20.40 Россия билан юзма-юз. 21.00 «Санта Барбара». 21.55 Эълонлар 22.00 Хабарлар.

• 24, жума

● УзТВ I

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 8.20 Телефильм. 8.50 «Карвон». 9.35 «Бу разведкада бўлган эди», Бадиий фильм. 11.00 Ёшлик» студияси. 11.45 Муҳофаза. 18.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 18.10 Мультфильм. 18.25 Фармон ва ижро. 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.15 Тижорат хабарлари. 19.20 Нафосат оламида. 20.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 20.10 Санъат усталари. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.20 Инсон ва қонун. 22.10 «Поролни икки киши билади». Бадиий фильм.

● УзТВ II

10.30 Зоология. 11.00 Телефильм. 11.30 Биология. АШХОБОД кўрсатади.

● ОРБИТА-4 (Москва)

6.00 «Тонг». 8.30 Мультфильм. 8.55 «16 ёшгача ва ундан катталар». 9.35 «Қувонч излаб». 10.35 «Ахлатхонадаги киши», Бадиий фильм. 12.00 Янгиликлар. 12.20 Саёҳатчилар клуби. 13.20 «Қутилиш йўлини излаб». Бадиий фильм. 13.45 Ён дафтар. 13.50 Бридж. 14.55 Биржа янгиликлари. 14.45 «Бизнес-класс». 15.00 Янгиликлар. 15.20 Ҳинд куйлари. 15.50 «Қўшимча рейсдаги поезд иккинчи йўлда тўхтайди». Бадиий фильм. 17.00 Мультфильм. 17.20 «Табассум». 18.00 Янгиликлар. 18.20 Мультфильм. 18.35 Инсон ва қонун 19.15 «Менинг оилам ва бошқа жониворлар». Бадиий фильм. 19.50 «Мўъжизалар майдони». 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 Янгиликлар. 21.30 «Соловецк ҳокимияти». 23.00 ВИД таништиради. 01.15. Авторалли. 02.15 «Қўшимча рейсдаги поезд иккинчи йўлда тўхтайди». Бадиий фильм.

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

8.00 Хабарлар. 8.20 Ишбилармон кишилар даври. 9.20 Инглиз тили. 9.50 Ишдан бўш пайтингизда. 10.05 Инглиз тили. 10.35 Эътироф. 11.00 «Асл ҳолича». 11.55 «Бешинчи ғилдирак». 13.40 Тхеквондо. 16.00 Компьютер билан мулоқот. 16.30 «Простор±». 17.00 «Ўхшаш дунёлар». 17.45 Тижорат кўрсатуви. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.25 «Версия». 18.40 Фигурали учиш. 19.25 «Очиғини айтганда». 19.55 Парламент хабарномаси. 20.10 Ишдан бўш пайтингизда. 20.25 Ҳар куни байрам. 20.35 «Санта Барбара». 21.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясидан хабарлар. 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар.

• 25, шанба

● УзТВ I

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 8.20 «Ошиқ Ғариб». Бадиий фильм. 9.35 Саёҳат — танга роҳат. 10.05 «Карвон». 10.40 Китоб ва ҳаёт. 11.10 Эртак-спектакль. 12.00 Ўзбек тилини ўрганамиз. 12.30 Концерт. 13.00 «Ёшлик» студияси. 13.10 «Йўлингиз бехатар бўлсин.» 18.00 Мультфильм. 18.15 «Тенгдошлар». 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти. (рус тилида). 19.20 Инглиз тили. 19.50 Телефильм. 20.00 Юлдуз Абдуллаева куйлайди. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.30 Туркия диёрида тўрт кун. Видеофильм.

● УзТВ II

9.00 ДУШАНБЕ кўрсатади.

● ОРБИТА-4 (Москва)

7.30 Ишбилармон кишининг шанба тонги. 8.30 Телефильм. 9.05 «Инсон институти». 9.45 Мусиқий кўрсатув. 10.15 Мусиқа. 10.45 «Хоним омад». 11.45 Мўъжизасиз мўъжизалар. 12.25 Бонг. 13.50 Мультфильм. 14.00 Янгиликлар. 14.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Бадиий фильм, 15.45 «ЭХ». 16.00 «Бир боқишда муҳаббат», 1-кун. 16.40 «Зазеркелье», Бадиий фильм. 18.10 «Қурия». 18.40 «Майя ариси» Мультфильм. 19.05 Телеспектакль. 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 Янгиликлар. 21.30 «Бирдай аёл». Бадиий фильм. 23.35 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. 00.05 «Мусиқа». 01.00 «Европа плюс».

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

8.00 Хабарлар. 8.20 Мавсумий урф-одатлар. 9.00 Баскетбол шарҳи. 9.30 «Ҳоҳ ишонинг...». 10.00 Ўзбекистон телевидениесининг «ДЎСТЛИК» видеоканали. 14.00 «Чистие прудидаги уй». 16.00 «М-трест». 16.30 Фигурали учиш. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.55 Ҳафталик кўрсатуви. 19.50 «Ўз қўнғироқхонасидан». 20.10 Ҳар куни байрам. 20.20 «Санта Барбара». 21.10 Авлодлар. 21.20 Эълонлар. 22.00 Хабарлар. 22.25 «Мутлақо махфий». 23.20 «Росмузимпорт».

• 26, якшанба

● УзТВ I

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 8.30 «Сирли чол». Бадиий фильм. 9.45 «Шоирлар — болаларга. 10.15 Араб тили. 10.45 Бу сирли олам. 11.15 «Қўшиғим, жон қўшиғим». 12.00 «Бозор кўрмаган йигит», Видеофильм. 13.20 Очиқ мулоқот 14.00 Концерт. 14.40 «Оқдарёнинг ойдин кунлари». 18.00 Кичкинтой. 18.30 «Мулоқот». ойномаси. 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти. (рус тилида). 19.20 «Ёшлик» студияси. 19.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. 21.00 «Ўзбекистон ахбороти. 21.30 Камолот — 91». 22.35 «Вонг хонимнинг сири». Бадиий фильм.

● УзТВ II

9.00 БИШКЕК кўрсатади.

● ОРБИТА-4 (Москва)

7.30 «Хўроз учунчи бор қичқиргандан сўнг. 8.00 Гимнастика. 8.30 Спортлото. 8.45 Спорт ҳамма учун. 9.15 Эрта саҳарлаб. 9.55 Хизмат қандай ўтаяпти. 10.35 Янги номлар. 11.25 Ҳажвий кўрсатув. 11.55 Саёҳатчилар клуби. 12.50 «Экология. Жамият. Инсон». 13.20 Камалак. 13.55 Фавқулодда ҳодиса. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «ПИ» белгиси билан, 16.10 «Югославия. Мавҳум йўл». 16.40 «Бир боқишда муҳаббат», (2-кун). 17.20 «Мулоқот». 18.00 «Телелоция». 18.10 «Уольт Дисней таништиради...». 19.00 Янгиликлар. 19.15 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. 19.20 Сайланмалар. 19.45 «Бонни ва Клайд». Бадиий фильм, 22.00 Якунлар. 22.45 Спорт кечаси. 24.00 «Парадиз-коктейл». 00.55 «Даҳшат». Бадиий фильм.

● ДУБЛЬ IV. (Москва)

8.00 Хабарлар. 8.20 «...Мураккаб тақдир». 9.00 Авлодлар. 9.50 Севги иқрори. 10.05 «Қанақа «Ералаш?». 10.55 «Атибати». 11.20 «Ўзбекистон телевидениесининг «ДЎСТЛИК» видеоканали. 15.45 Телеспектакль. 17.35 Парламент хабарномаси. 17.55 Эълонлар. 18.00 Хабарлар. 18.20 Баскетбол бўйича жаҳон чемпионати. 19.20 «Менга сўз беринг». 19.35 Ажиб лаҳзалар. 20.15 Ҳар куни байрам. 20.25 «Санта Барбара». 21.15 Россия билан юзма-юз. 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар. 22.20 Мусиқий ахборот.

(«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафталиги асосида тайёрланди).

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси жамоаси Кинематографчилар уюшмасининг аъзоси, кинотанқидчи, санъатшунослик фанлари номзоди М. Т. Мирзамуҳамедовага умр йўлдоши

Муҳаммаджон Мираҳмедович МИРЗАМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент молия олий билимгоҳи ректорати ва касаба уюшмаси комитети ҳамда «Пул муомаласи ва кредит» кафедраси жамоаси шу кафедра доценти Ш. З. Эшонқуловага онаси

Бибиҳон ЭШОНҚУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ГУРУНГ

ТЎЙХАТ

УСТОЗ САНЪАТКОР

Ўтган йилнинг кузида, шунингдек, яқинда миллий театр санъатимиз ривожланиши ва равнақига катта ҳисса қўшган устозлар — Саъдихон Табибуллаев ҳамда Наби Раҳимовнинг муборак ёшларини нишонлаган эдик. Тўйлар тўйга уланиб кетяпти. Эрта ўтиб, индинга театримизга яна бир санъат байрами, тўйи ташриф буюради: икки марта Халқ артисти, икки марта Давлат мукофоти совриндори, учинчи устозимиз Зикир Муҳаммаджонов 70 ёшга тўлишига бағишланган кечани ўтказамиз.

Зикир ака ҳақида вақтли матбуотда жумладан, севимли рўзномамиз «Ўзбекистон овози»да жуда кўп ёзилган, радио ва телевидениенинг махсус кўрсатувлари, эшиттиришлари бор. Уларни халқимиз, санъат мухлислари ўқиганлар, кўрганлар, эшитганлар. Чинакам театр маданияти мухлислари устозни, айниқса унинг ажойиб ижодини мендан яхши билишса билишадики, кам билишмайди. Шу боисдан мен бу ерда Зикир акага жамоадош, қолаверса, шогирд бўлганлигим учун кўпроқ у кишининг «саҳна ортидаги сифатлари» ҳақида тўхталмоқчиман.

Актёр санъатга қадам қўйиши билан ютуққа эриша бошлаганлигининг сабабларидан бири шундаки, у киши анъаналар, хусусан, саҳна санъатидаги ижрочилик анъаналарини, тажрибаларини юксак қадрлар, эринмай ўрганар, улардан ижодий фойдаланишга ҳаракат қиларди. Унинг учун миллий қадриятлар ҳамиша илҳомбахш манба ҳисобланади. Обид Жалилов, Аброр Ҳидоятов, Олим Хўжаев каби бетакрор, буюк санъаткорлар билан ҳамнафасликда, саҳнадошликда ижод қилар экан, иложи борича улардан ҳам ана шу бадиий маданият анъаналарини ўрганиб қолишга интиларди. Айни вақтда улуғларга муносиб шогирд бўлиб, арзигулик роллар талқин қилишни унутмасди...

Зикир ака ютуқларининг яна бир омили шундаки, у киши чинакам, тилчилар тили билан айтганда, том маънода фидойи инсон, фидойи ижодкор. Актёрнинг изланишдан, меҳнатдан чарчадим, деганини деярли эшитмаганмиз. Қачон қараманг, роль ўйи билан юради, яратилаётган янги спектаклга алоқадор манбалар топишга интилади. Мақсади бутунлай янгича талқинга эришиш, одамларни ўйлантирган, қизиқтирган масалаларни илҳомбахш саҳна тилида ифодалаб бериш бўлади. Мен устознинг бир образ устида ойлаб, йиллаб ўйланиб юраганига, тўғрироғи, ишлаганига кўп бор гувоҳ бўлганман. Шунинг учун ҳам моҳир санъаткор саҳнага олиб чиққан ҳар бир роль доимо илиқ кутиб олиниб, эсдан чиқмайдиган даражада муҳрланиб қолади.

Моҳир санъаткор жамоапарвар сифатида ҳам ажралиб туради. Театрнинг ижодий ташвишларидан тортиб, куни кеча жамоага қўшилган ёш актёрнинг яшаш шароитлари, турмуш тақдирларигача уни қизиқтиради. Спектакль қилиш учун қабул этилган пьеса ҳақида албатта биринчилардан бўлиб фикр билдиради. Асарни саҳнага чиқариш жараёнида зарурат бўлиб қолган ишларга қўлидан келганча бош қўшишга интилади. Театр учун янги муаллиф, яъни драматург қидиришни ҳам ёддан чиқармайди. Режиссёр, бадиий кенгаш роль тақсимлаётганда, нимани тавсия этишса, бажонидил қабул қилади. Ролнинг катта-кичиги бўлмайди, актёрнинг катта кичиги бўлади, деган ҳақиқатни, даъватни маҳкам ушлаганларидан бири ҳам Зикир акадир.

Устоз ижодий жамоага янгидан қўшиладиган ёш талантларига умид билан ишониб, қолаверса, меҳр билан йўғрилган ҳурмат ила қарайди. Тажрибаларини ўртоқлашишдан эринмайди. Шогирдларининг илк қадамлари дадил бўлаётганини кўрса, отадек севинади. Илк муваффақиятсизликлар олдида чўчиб, қийналиб қолган ёш актёр-актрисалардан маслаҳатини аямайди. Уларнинг кўнглини кўтариб, таскин бериб, фаоллик билан изланишга даъват этади. Янги спектаклга тайёргарлик кетаётган пайтларда ёшлар у кишидан машқларини кўриб, фикрини айтишни сўрашса, йўқ демайди, вақт топади. Шунинг учун ҳам Зикир аканинг шогирдлари жуда кўп. Уларни театрдагина эмас, киностудияларда ҳам учратиш мумкин.

Зикир ака ҳаётда ҳам, ижодда ҳам фаол. Шу боисдан у театр санъатидан ташқари кинога ҳам, телевидениега ҳам, қолаверса, радиога ҳам улгуради. Унинг бу борадаги ижодий зафарлари ҳам халқимизга яхши таниш ва қадрдондир.

Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси ҳозирги кунда илғор, бақувват Уюшмалардан бири сифатида танилган. Гап шундаки, ана шу Уюшмага Зикир Муҳаммаджонов ҳам бир неча йил раҳбарлик қилиб, унинг ривожланишига ҳисса қўшди. Ташкилотчилик ва тадбиркорлик ҳислатларини намоён этиб, Театр арбоблари уюшмаси билан бошқа ижодий уюшмалар, театрлар, Маданият вазирлиги ўртасидаги алоқани янада кучайтиришга интилди. Республикамизда ўтказилган турли йирик маданий тадбирларнинг муваффақиятли якунланишида уларга мунтазам иштирокчи, яъни ташкилий қўмита аъзоси бўлган Зикир аканинг ҳам муносиб улуши бор.

Зикир ака оилада бахтиёр ота. У кишининг фарзандлари турли соҳаларда меҳнат қилиб, илмда изланишлар олиб бориб, падари бузрукворига муносиб эканликларини исботламоқдалар.

Мен юқорида Зикир акани театримиз жонкуярларидан бири, дедим. Театр билан томошабин орасидаги масофа узоқлашган бугунги кунда бу жонкуярлик янада кучли талаб этилишини устоз яхши билади. Ишончимиз комилки, ўзининг қутлуғ 70 ёшини нишонлаётган Зикир Муҳаммаджонов жонажон театрининг, қолаверса, миллий саҳна санъатимизнинг янада равнақ топишига ҳали кўп ҳисса қўшади.

Имкониятдан фойдаланиб, мен устоз санъаткор, меҳр-оқибатли инсон, чинакам маданиятпарвар Зикир Муҳаммаджоновга мустаҳкам соғлиқ, янги ижодий ютуқлар тилайман.

Санъат ДЕВОНОВ,
Ҳамза номидаги Академик театр директори, Ўзбекистон халқ артисти.

МАЪНАВИЯТ

● Ё, Али, мўминда уч аломат бор: биринчиси шуки номозни вақтида ўтайди, иккинчиси рамазон ойида рўзадор бўлади, учинчиси молининг закотини беради.

● Ё, Али, мунофиқда уч аломат бор: биринчиси сўзлаганда ёлғон гапиради, иккинчиси ваъда қилади, вафо қилмайди, учинчиси омонатга хиёнат қилади.

● Ё, Али, яхши ишлар билан шуғулланувчида уч аломат бор: таоатда ибрат кўрсатади, гуноҳлардан сақланади, ўзига ёмонлиқ қилган кишига ҳам яхшилик қилади.

● Ё, Али, бадкорда уч аломат бор: худо таологa ибодат қилишни унутади, худо таолонинг бандаларига қўполлик қилади, яхшилик қилган кишига ҳам ёмонлиқ қайтаради.

● Ё, Али, беш нарса дилни хароб қилади: кўп емоқ, кўп ухламоқ, кўп кулмоқ, бойлик ғамида юрмоқ ва ҳаром еб имонини кўтармоқ.

● Ё, Али, беш нарса фаромушлик келтиради: сичқон теккан таомни емоқ, сувга пешоб қилмоқ, қибла томонга пешоб қилиш, кул устига пешоб қилмоқ, бегона аёл билан ишратда бўлмоқ.

«Васиятнома»дан

● *ИБН СИНО МАДАДИ*

СОҒЛИГИНГИЗ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА

Ботулизм Узоқ Шарқда айниқса, Закавказье ва Ўрта Осиё жумҳуриятларида шу жумладан Ўзбекистонда кўп учрайди. Ботулизм кластридийлари тупроқда мавжуд бўлиб, ҳавосиз жойда кўпаяди ва жуда кучли ботулотоксин заҳари ишлаб чиқаради. Бу заҳар марказий асаб тизимига таъсир кўрсатиши сабабли инсон саломатлигига жуда катта хавф туғдиради.

Кластридийлар ва улар ажратган токсинлари одам организмига турли воситалар билан кириши мумкин. Мева-сабзавот маҳсулотларини уй шароитида тузлаш технологиясига риоя қилмай консерваланса, ёпиқ банкаларда сақлаш жараёнида кластридийлар кўпайиб, токсин ажратади.

Ботулизм микроблари ажратган ботулотоксин қон орқали барча аъзоларга тарқалади: қон томирларини торайтиради, асаб тизимига катта таъсир кўрсатади. Микроблар организмга ўтгач, касалликнинг биринчи белгилари пайдо бўлгунга қадар хасталикнинг яширин даври 2 соатдан 8—10 кунгача давом этиши мумкин.

Бемор ошқозонида оғриқ сезади, холсизланади, кўнгил айнийди, бош айланиб оғрий бошлайди. Беморга «юраги тўхтаб қолаётгандек», томоққа нарса тиқилаётгандек туюлади. Тез орада кўз қорачиқларининг катталиги ҳар хил бўлиб, қовоқлари оғирлашади. Нутқ бузилади, сўзлар чўзиқ ва тушуниб бўлмайдиган бўлиб қолади, овоз пасайиши, ҳатто товушнинг йўқолиши (афония) ҳоллари рўй беради.

Бемор касалхонага қанчалик тез келтирилса, шунча яхши. Зеро, зудлик билан тиббий ёрдам кўрсатилса касаллик енгилроқ ва қисқа муддатда кечади, асорат қолмайди.

Ботулизм хасталигининг олдини олишнинг муҳим шарти — озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш, сақлаш, уларга ишлов бериш, ташишда ва шундай маҳсулотлар билан савдо қилувчи шохобчаларда асосий санитария-гигиена қоидаларига қаттиқ риоя қилишдан иборатдир.

Тез бузиладиган озиқ-овқат маҳсулотларини совуқда сақлаш, овқат маҳсулотларига чанг-тўзон тушмаслик чораларини кўришнинг аҳамияти катта. Бомбаж (шишиб қолган) банкалардаги консерваларни сотишга чиқармаслик керак. Уй шароитида озиқ-овқат айниқса, мева ва сабзавот маҳсулотларини консерва қилиш қоидаларига тўла амал қилиниши шарт.

Уйда тайёрланган консерваларни истеъмол этишдан олдин, албатта қайнатиб олган маъқул. Ёки маҳсулотнинг ранги тиниқ бўлишига, ҳиди ва мазасига эътибор бериш керак. Агар унда ўзгариш содир бўлса, тиниқлиги бузилса, ҳар хил чўкмалар, қуйқумлар пайдо бўлса, ноxуш маза ва банка қопқоғида шиш бўлса маҳсулотни овқатга ишлатиш ёки истеъмол қилиш зинҳор мумкин эмас. Бундай озиқ-овқат маҳсулотларини албатта қайнатиш ёки қовуриш ва шундан кейингина истеъмол қилиш керак.

Ўлкамизда ёз ва саҳий куз неъматларидан йил бўйи баҳраманд бўлишнинг тобора оммалашиб бораётган усули консервалардан фойдаланишда санитерия-гигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш, айни чоғда саломатлик гарови эканлигини ҳар биримиз унутмаслигимиз зарур. Зеро, саломатлигингизни муҳофаза этиш ўз қўлингиздадир.

А. РАСУЛОВ,
тиббиёт фанлари номзоди, республикада хизмат кўрсатган врач.

ЯНГИ КОРХОНА ИШГА ТУШДИ

Андижон маҳаллий саноат бошқармаси қошида янги саноат комбинати ишга туширилди. Ҳозир бу ерда хонатлас газламаси, хотин-қизлар халатлари, болалар кўйлаклари ва бошқа кийим-кечаклар ишлаб чиқарилятпи.

Корхонада 500 киши меҳнат қилаяпти. Яқин вақт ичида 100 кишига мўлжалланган қўшимча цех ҳам фойдаланишга топширилади. Ана шунда улар йил охиригача истеъмолчиларга 10 миллион сўмлик маҳсулотлар етказиб бериш имконига эга бўлишади.

СУРАТДА: корхона атлас тўқиш цехи ишчиси Раҳима Нурматова.

Ш. АЛИМОВ (ЎзТАГ) олган сурат.

Ўқинг, қизиқ!

НАВОИЙ ВА ҚЎНҒИРОТ УРУҒИ

Алишер Навоий ўз асарларини халқчил бўлиши учун жуда кўп халқ ибораларидан фойдаланган. Улардан бири сабр қилмоқ, чидамоқ маъноларидаги бағрига тиш беркитмоқ иборасидир. «Наводир — уш — шабоб»да:

Ёр жонин қасдиға ҳар дамки тишлар лаълини,
Маҳкам айлармен фиғон қилмай дебон бағримға тиш.

«Лисон—ут—тайр»да:

Махфий асрордан ўтубдур чун бу иш,
Дермен эмди беркитиб бағримға тиш.

Ушбу ибора тарихига назар ташлаш, унинг чорвадор ўзбекларга оид расм-русум асосида вужудга келганлигини кўрамиз.

Маълумки, ўзбек чорвадор уруғлари бўрини азалдан муқаддас санаб, унга сиғинганлар. Шу сабабли бўрига оид ҳамма нарса авайлаб асралган. Жумладан, унинг териси пўстак сифатида эҳтиёт қилинган. Болани ёвуз кучлардан сақлаш учун бўрининг ошиғини момолар унинг бешигига боғлаб қўйганлар. Бўри калласининг суяги ёмон кўзлардан асраш учун ўтов, оқ уйнинг эшиги тепасига осиб қўйилган. Оилада агар чақалоқ тиши билан туғилса, унинг исмини Бўривой ёки Бўрихон қўйишган.

Хуллас, бўрига оид ҳамма нарсалар муқаддас саналган. Бағрига тиш беркитмоқ иборасининг тарихи ва бевосита ана шу бўрига бориб тақалади. Кишилар қийинчиликларга сабрли, тоқатли бўлишлари учун бўрининг озуқа тишини кўкракларига (Навоийда бағир сўз кўкрак маъносини ҳам англатади) осиб юрганлар. Ота-боболаримиз фикрича, бўри тиши муқаддас саналиб кишиларни чидамли, бардошли бўлишга ундаган. Кўринадики, юқоридаги ибора асосида бўри тиши билан боғлиқ қадимги расм-русум ётади. Қизиғи шундаки, бу расм-русум, удум ҳозир ҳам Сурхон воҳасидаги чорвадор қўнғиротликлар орасида сақланиб қолган. Улар ҳанузга қадар қадимги удум сифатида бўри тишини бўйинларига осиб юрадилар. Бу ибора яна бир марта Алишер Навоийнинг 92 бовли ўзбек уруғларини яхши билганлиги, улар тилидаги жуда кўп сўз ва ибораларни ўз асарларида ишлатилганлигини кўрсатадиган ҳужжат сифатида катта аҳамиятга эга.

Эргаш УМАРОВ.

● *Аёллар, сизлар учун*

УРИНИБ КЎРИНГ

Юзга барвақт ажин тушиши, сочнинг оқариши сабабларини билолмай юрганлар кўплаб топилади. Назаримизда бу ўзига қарамаслик ёки бефарқлик аломатидир. Лекин ҳар нарсани олдини олиш ҳамда тузатиш имкониятлари бордек. Жумладан, қуйида йигирма беш ёшдан ошган аёллар учун мўлжалланган баъзи машқларни бажаришга уриниб кўринг. Бор-йўғи бир минут мобайнида қилинган ҳаракатлардан кейин бора-бора ўзингизда ўнгланиш юз бераётганини сезишингиз мумкин.

● 1. Олти сония мобайнида кафтингизни пешонага қўйиб, кўзингизни юминг ва айланма қарашлар қилинг.

● 2. Кўрсаткич бармоқларингиз билан қошларингизни босиб туринг ва олти сония мобайнида қошларни юқорига кўтаришга уриннинг.

● 3. Қошларингизни бироз кўтариб, бармоқлар билан босинг ва шу ҳолатда олти сония мобайнида кўзингизни қаттиқ қисишга ҳаракат қилинг.

● 4. Кўз ости терисини бармоқларингиз билан босиб туринг ва кўзларингизни олти сониягача қаттиқ қисишга уринннг.

● 5. Хаёлан ёниб турган шамни ўчирмоқчидек куч билан лабларингизни чўччайтириб пуфланг. Бу ҳам олти сония давом этади. Кейин шунча вақт ичида кулмоқчи бўлгандек оғизларингизни очинг.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

● Хонадан бўёқ ҳидини тезроқ кетказиш учун икки-уч кун пақирда сув ёки бир неча банка ош тузини қўйиш ҳам кифоя қилади.

● Агар шкаф ва ғаладонингизда ноxуш ҳид қопланган бўлса, у ерга бир неча бўлак писта кўмир қўйсангиз, икки-уч кундаёқ ҳидини олади.

● Хонани тамаки ҳиди босиб кетган бўлса, бир неча ҳўлланган сочиқларни осиб қўйсангиз ҳавоси мусаффолашади.

● Термосдан ёқимсиз ҳид келганда сиркали сув билан чайиб ташлаш яхши натижа беради.

● Биллур ва шишадан ясалган буюмларни ялтиратишни истасангиз бир литр сувга бир ош қошиғида аралаштирилган сиркали эритма билан ювганингиз маъқул.

● Бир чимдим туз билан сирка аралашмаси шиша буюмларни ялтиратиб тозалашда яхши наф беради.

● Алюмин қозонлар бир неча томчи ношатир спирти аралаштирилган сувга ювилса, яхши тозаланади.

● Товада пиширилган қуймоғингиз тагига олмасин десангиз, буюмни қиздирилган ҳолатда ёғ, кейин туз билан ишқалаб ташланг.

64 КАТАК СИРИ

МАКТАБЛАРДА ЎҚИТИЛСА

Ёш авлодимизда фан ва техниканинг барча соҳаларида мураккаблашиб бораётган масалаларни муваффақиятли ҳал қилишга кўмаклашувчи фазилатларини камол топтириш керак. Бу борада шахмат нима бера олишини биз аввал айтиб ўтган эдик. «Бордию сиз бугун бирон бир муаллимга унинг синфида ҳеч бўлмаса ҳафтада бир соат шахмат дарси киритишни таклиф қилсангиз, — дейди профессор Клаус, у сизга соатларга бўлинган ўқув режасини кўрсатиб, уни сиқиштиришнинг иложи йўқлигини исботлайди қўяди. Ваҳоланки, бизнинг асримизда, яъни улкан ахборотлар оқими асрида билимнинг ҳамма соҳалари бўйича тўла маълумотлар беришнинг сира иложи йўқ. Биз фактларни ёдлаш ўрнига имкони борича кўпроқ фактларга эга бўлиш ва уларни тушунтириш усулларини ўрганиш билан шуғулланмоғимиз даркор.

Масалан, мен юқори синфларда кибернетикани ўқитиш тарафдориман. Шахмат ҳам тафаккур қилишнинг аниқ усуларини ҳосил қилишда ўқувчиларга ёрдам беради. Шахмат ўргатишни бошланғич синфлардан бошлаш айниқса фойдалидир. Эндигина ўсиб келаётган болалар шахмат ўйини пайтида тафаккур қилишнинг диалектик, стратегик ва тактик методларига, албатта билиб-билмай ўрганадилар. Шунга қарамай, кўпгина мактабларда ўтказилган тажриба шуни кўрсатадики, шахмат билан шуғулланиш умумий ўзлаштиришни яхшилайди. Мунтазам равишда шахмат ўйнайдиган болалар бошқа фанлардан анча юқори баҳога эгадирлар».

Одам саргузаштларни севади, бу унга ҳаётий заруратдир. Оғир синовлар эвазига эришилган ғалаба одамга қувонч бағишлайди. Шахматдаги ғалаба ҳеч нарса билан чоғиштириб бўлмайдиган лаззат ҳиссидир. Шундай қилиб, шахмат ўйини руҳиятни тетиклаштиришга ёрдам беради. Камдан-кам шахматчи уста бўлиб етишади, лекин дона суриш баҳси ҳаммани бирдек ва доимо ўзига тортаверади, уларни руҳий саргузаштлар оламига чорлайверади. Шахматнинг мана шу хусусияти оғир ноxушликка йўлиқиш орқасидан ижтимоий ҳаёт ва спортдан четлашиб қолган кишилар учун айниқса муҳим аҳамият касб этяпти.

Шахмат киши характерининг таркиб топиши ва фикрлаш қобилиятини ўстиришда катта аҳамиятга эгадир. Шахмат ўйновчидан ўзининг диққат марказини узоқ вақт давомида қаттиқ ишга солишни ҳамда фикрлашнинг мантиқий ва фаол бўлишини, ўйинчининг ташаббускор, дадил ва ижодкор бўлишини талаб қилади. Мана шу фазилатларга эга бўлмаган шахматчи юқори натижаларга эриша олмайди. Баъзи болалардаги хаёлпаришонлик хусусиятлари улар шахмат билан жиддий шуғуллана бошлаган даврларда кескин равишда камайиши тажрибадан ўтган.

Шубҳасиз, бу ҳол, шахмат ўйинининг киши психикасига кўрсатган таъсирининг натижасидир. Шахмат фикрлашдаги хафсаласизликни, хаёлпарастликни йўқотади. Шахматда ўз мавқеига ортиқча ишонган, рақибни менсимаган тараф кўпинча мағлубиятга учрайди. Қунт билан ўйнаш, қийин аҳволга тушиб қолганда эсанкирамаслик эса ғалабага олиб келади. Шахмат мақсадга мувофиқ иш тутиш ва мустаҳкам ирода эгаси бўлиш руҳида тарбиялайди.

Баъзан шахматчилар ўз мағлубиятига тасодифий ҳол деб қарайдилар. Аммо бу фикр нотўғридир, чунки шахмат тахтасида тасодифий бўлиб кўринган ҳол аслида тасодифий нарса бўлмай, ўйновчида шахмат талаб қилган хусусусиятлардан баъзи бирларининг етишмаслиги натижасидир.

«Шахмат кишига яхши дам беради, кишини ўзига хос равишда фикр юритишга мажбур этади. Ана шунинг учун ҳам мен шахматни севаман». Улуғ рус ёзувчиси Лев Толстойнинг бу сўзларида шахмат бир ақлий меҳнатдан иккинчисига ўтишда қўл келадиган ажойиб бир воситадир, деган маъно бор.

Вазифа

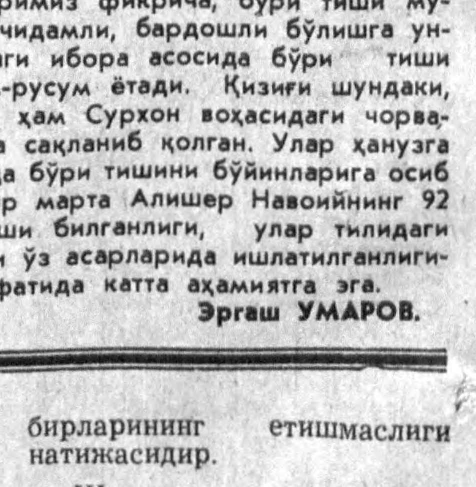

Шарти: оқлар бошлаб, 3 юришда мот қилади.

М. МУҲИДДИНОВ,
халқаро ҳакам.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари) Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТЎХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХЎЖАЕВ (масъул котиб,) М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент—ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-95, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-36, 32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; аҳлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

ЎЗМУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«Ўзбекистон овози» («Голос Узбекистана») —общественно-политическая газета Народно демократической партии Узбекистана.

● 367.500 нусхада чоп этилмоқда.

Буюртма № 11.

№ 14

Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди—21.50 Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.